

Zasavski TEDNIK

Štev. 12

Trbovlje, dne 16. marca 1957

Leto X.

OBČNI ZBOR OKRAJNE OBRTNE ZBORNICE

Tako naše obrti ne bomo izboljšali

V NEDELJO DOPOLDNE JE BIL V DVORANI DELAV-
SKEGA DOMA V TRBOVLJAH OBČNI ZBOR OKRAJNE
OBRTNE ZBORNICE, KI SE GA JE UDELEŽILO LEPO ŠTE-
VILNO DELEGATOV IZ SOCIALISTIČNEGA IN ZASEBNEGA
SEKTORJA.

MED GOSTI STA BILA TUDI PODPREDSEDNIK OLO
TRBOVLJE VIKTOR BURKELJC IN PREDSEDNIK REPU-
BLIŠKE OBRTNE ZBORNICE LEOPOLD POTOČNIK.

Zadnji delovni sestanek obrt-
nikov Zasavja, združenih v
okrajni obrtni zbornici je lepo
uspel in dosegel svoj namen.

Ze obsežno in dobro priprav-
ljeno poročilo, ki ga je podal
predsednik Alojz Škrinjar, nato
pa tudi živahna in načelna raz-
prava, je kar najpoglobljeje
razčlenila vse uspehe in težave,
s katerimi so se zasavski za-
sebniki in državni obrtni obrati
največ ubadali v preteklem letu,
ter nakazala tudi smerice za
bodoče delo na tem področju.

Vsekakor je pravilna ugotov-
itev občnega zbora, da naše
obrti prej ne bo mogoče dvigniti
na dostojno raven, dokler se za
to življenjsko ne bodo zavzeli
mimo drugih tudi vsi ljudski
odbori, ki se pri tem doslej niso
ravno najbolj izkazali.

Tako se je celo zgodilo, kot
navaja poročilo Zbornice, da so
ti večino sredstev, ki so bila
praznoprav namenjena obrti,
porabili drugod.

Večje ali manjše napake pa
so se primerile tudi pri obdavi-
tvi, kjer so zlasti pozabili na
razliko med uslužnostno in pro-
izvajalno obrtjo.

Ali je potem kaj čudnega, če
po naših krajih še vedno tako
občutno manjka zlasti raznih
uslužnostnih delavnic in da je
občutiti prav pri tej obrti upa-
danje?

Število obrtnih obratov spet manjše

Podrobna statistika, ki jo je
pripravila trboveljska obrtna
zbornica, kaže, da je bilo lani
v našem okraju ustanovljenih
18 novih obratov, zaprtih pa 31.
Torej se je število obrti v Za-
savju tudi preteklo leto zmanj-
šalo. To gre zlasti na račun za-
sebnikov, ki so oddali svojo
obrt zaradi bolezni ali drugih
vzrokov.

To lahko upadanje še bolj po-
slabljuje zlasti stanje uslužnosti
obrti, ki v nekaterih občinah
še doslej še zdaleč ni bila
dobra.

Tako odpade n. pr. tu danes
na enega tesarja in steklobru-
silca kar 116.497 prebivalcev,
medtem ko se Zasavje ne more
pohvaliti še z niti eno optičar-
sko delavnico.

Zaradi vsega tega prav gotov-
o ni umestna misel okrajne
obrtne zbornice o izdelavi pet-

letnega perspektivnega plana v
obrti, ki ga namerava pripra-
viti ob sodelovanju svojih pod-
odborov in posameznih ljudskih
odborov.

Slaba tehnična opremljenost

Za domala vsa zasavska obrt-
na podjetja je značilna nizka
tehnična opremljenost, izrablje-
nost strojev, pomanjkanje orodja,
zlasti pa primernih prostora-
rov.

Občinski ljudski odbori so za
izboljšanje tega kritičnega stanja
v preteklem letu navzlic
znatnim sredstvom storili bore
malo.

Tako je bilo od skupnih sred-
stev, ki so bila v obliki odstop-
ljenega zveznega davka in obre-
sti na osnovna sredstva prepu-
ščena občinam, lansko leto upo-
rabiljenih za investicije v obrti
le 13 milijonov ali 28 odst.

Analiza uporabe teh dodeljenih
kreditov pa nam najprej pove,
da je ostalo ob koncu leta še
kot 23 odst. kreditov neizkoris-
čenih.

Opazja se, da obrtna podjetja

še vse prerada investirajo brez
temeljitega premisleka ali se
stvar gospodarsko izplača ali ne.

Načrti

V prid raznim lani opravljenim
investicijam, boljše tehni-
čne opremljenosti nekaterih
obratov, boljših organizacijskih
ukrepov itd., predvideva letošnji
družbeni plan trboveljskega
okraja, da se bo vrednost celo-
lotnega dohodka in družbenega
produkta v obrti povečala v celo-
lotnem dohodku za 10 odst., v
družbenem produktu pa 5 odst.

Hkrati s povečanjem proizvodnje
v obrti družbenega sektorja pa
se predvideva tudi nadaljnje
razvijanje zasebne obrti, dasi-
ravno se pričakuje na račun iz-
pada nekaterih obratov, da se bo
vrednost celotne proizvodnje
tu zmanjšala za okoli 1 odst.

Predsednik okrajne obrtne
zbornice se je v svojih izjavah
tudi nadalje dotaknil še drugih
problemov obrtnišva: šušmar-
stva, ki se zadnje čase vse bolj
razrašča, skrbi za strokovni ka-
der, naraščaj. problemov okoli
obdavčitve itd.

Nekaj misli iz razprave

Kot že rečeno, je bila raz-
prava precej razgibana in ne
zapira v stroge okvire koristi
posameznikov.

Delegati in gostje so bili v
svojih govorih zlasti za to:

...da bi se za majhna obrtna
podjetja ustanovili nekakšni

Vzgojno delo v mizar- ski produktivni za- drugi v Sevnici

Sindikalna podružnica v
Mizarski produktivni zadrugi
v Sevnici zadnje čase zelo
skrbí za vzgojno delo med
člani. Organizirala je že lepo
število političnih in drugih
predavanj, ki so nedvomno
prispevala k vsestranski iz-
obrazbi delavcev in usluž-
bencev ter k spoznavanju
aktualnih družbenih proble-
mov.

Člani podružnice so nedav-
no poslušali dve predavanji:
Komunalni sistem in delav-
sko samoupravljanje pri nas
ter razvoj socializma v sve-
tu.

Knjigovodski centri, ki bi pre-
cej razbremenili sedanje zelo
komplicirano administrativno
delo v vseh teh delavnicah,

...da bi se v trboveljskem
okraju čimprej ustanovil servis,
kjer bi razna obrtna podjetja
lahko nakupovala razni mater-
ial, glede katerega so sedaj iz-
ključno navezani na Celje, Ma-
ribor in Ljubljano,

...da se že vendar enkrat pri-
znajo razlike med uslužnostno
in proizvajalno obrtjo

...in da republiška zbornica,
če je le mogoče doseže, da bi
obratna sredstva v obrti dvig-
nila vsaj na višino industrije,

Kakor je bil celotni občni
zbor zelo dobro pripravljen, pa
smo vendar na njem pogrešali
še nekaj: vsaj besedo, dve o
delavskem samoupravljanju v
obrti, ki se je ponekod že dobro
razvilo, drugod pa še precej
šepa.

Zagorski gasilci mnogim za zgled

NA OBMOČJU GASILSKE ZVEZE ZAGORJE, KI JO VODI
TOV. FRANCE KLUN, DELUJE 13 GASILSKIH DRUŠTEV

V zadnjem času se je število
članov v vseh prostovoljnih ga-
silskih društvih povečalo od 571
na 619, med katerimi je 28 čla-
nic, 51 mladincev in 92 pionir-
jev. Vendar je treba poudariti,
da je v gasilskih vrstah prema-
lo mladincev in pionirjev. Na
podeželju bodo morale tudi mla-
dinske organizacije pomagati
gasilskim društvom, da se bo v
nje vključilo več mladine. Ga-
silске organizacije vzgajajo svo-
je člane v požrtovalne gasilce,
ki so vedno pripravljeni poma-
gati pri požarih in drugih ele-
mentarnih nesrečah. V vrstah
gasilcev na območju občine Za-
gorje prednjačijo delavci.

Gasilska društva so doslej po-
svečala premalo pažnje izpraša-
nim gasilem, saj je 5 gasilskih
častnikov za področje zagorske
občine premalo. Na območju ob-
činske gasilske zveze je 9 gasil-
skih domov, gradijo pa ga tudi
na Izlakah in v Kolovratu. Tem-
na društva pa primanjkuje
finančnih sredstev in bi bilo
prav, jim priskočiti na pomoč,

saj so člani tako pripravljeni
pomagati pri delu brezplačno.
Prostovoljnemu gasilskemu
društvu pri rudniku Zagorje je
lansko leto uspelo dobiti nov,
moderni gasilski avtomobil. Na
območju občine Zagorje imajo
gasilska društva 4 avtomobile
in 15 motornih brizgaln. Zaradi
pomanjkanja ročnih brizgaln
društva še niso mogla izvesti
sklepa, da bi po vseh vaseh usta-
novili gasilske trojke, ki bi vsa-
ka imela po eno ročno brizgal-
no.

Zagorski gasilci so tudi tek-
movali. Prvo mesto je zasedlo
PGD Zagorje-mesto, drugo pa
društvo v Kodrežu. Med pio-
nirji so bili najboljši Zagorjani,
sledijo jim pa Ločani. Na okraj-
nem tekmovanju so pionirji do-
segli 4. mesto, člani pa drugo.

Na zadnjem občnem zboru, ki
se ga je udeležil tudi republi-
ški poslanec in predsednik obče-
ne tov. Alojz Lukač, so sprejeli
več sklepov, ki bodo pripomogli
še k večji dejavnosti gasilcev.

Poudariti pa velja, da so zagor-
ski gasilci lahko mnogim za
vzгляд.

Problemi gostinstva v občini Videm-Krško

Na pobudo občinskega sindi-
kalnega sveta Videm-Krško je
bil pred nedavnim sestanek
vseh zastopnikov gostinskih
podjetij omenjene občine.

Sestanek je bil sklican z na-
menom, da na njem razčistijo
vprašanje gostinstva zaradi ne-
nehnih kritik glede postrežbe,
cen, kvalitete in kalorične vred-
nosti abonentske prehrane. Go-
stinci pa naj bi predlagali
ukrepe, ki bi bili nujno potrebni,
da bi gostinstvo v socialis-
tični družbi odigralo tisto vlo-
go, ki mu je namenjena pri
prehrani našega delovnega člo-
veka in dvigu življenjskega
standarda.

Večina ljudi skeptično gleda
na poslovanje v gostinstvu in
nikakor ne more razumeti ve-
likanske razlike med nakupno

Dnevi, ki nim ostanejo v spominu

Pariška komuna

Francosko drugo cesarstvo je v
vojni s Prusi leta 1870 doživelo
hud poraz pri Sedanu. Nemci so
zavzeli Pariz, ujeti Napoleona III.,
in Francozi so oklicali III. repu-
bliko.

V teh dneh poraza in razsula
države se je 18. marca 1871 or-
ganiziral v demokratičnem Parizu
Centralni komite Narodne garde,
ki je prevzel v roke celotno poli-
tično vodstvo. Takoj po prevze-
mu oblasti je Centralni komite
razpisal volitve v svet Komune.
Svet je takoj prišel z delom, a je
zaradi nezrelosti proletariata na-
pravil več bistvenih taktičnih na-
pak, zaradi katerih je kasneje
buržoazna kontrarevolucija pora-
zila Pariško komuno. Vendar pred-
stavlja Pariška komuna državo
popolnoma novega tipa, prvo so-
cialistično revolucijo v svetu, ki
je z izrednim zanimanjem in z
veliko pomočjo spremljal tudi sam

Karel Marx. Lenin je kasneje po-
udarjal, da je Komuna naučila
evropski proletariati konkretizirati
naloge socialistične revolucije. Po
71 dneh je bila Komuna 28. maja
dokončno uničena. Maščevanje
buržoazije je bilo strahotno —
preko 30 tisoč usmrčenih, nešteto
tisoč zaprtih in pregnanih. Vendar
pa pomeni Pariška komuna prvi
revolucionarni poseg proletariata
v zgodovini, pomeni začetek cel-
ne proletarske revolucije v svetu.

S PRVE SEJE PREDSEDSTVA OBO SZDL TRBOVLJE

Delavski praznik 1. ma v ospredju vseh praznikov

Predsedstvo SZDL Trbovlje je
poleg važnih gospodarsko-poli-
tičnih nalog razpravljalo na svo-
ji seji tudi o praznovanju vrste
pomembnih dogodkov in dne-
vov, ki stoje sedaj pred nami.

Ker le-teh ni malo, je bilo
treba podčrtati predvsem tiste,
ki jim moramo dati čimvečji
poudarek, kajti letos praznuje-
mo tudi 20. obletnico ustanov-
nega kongresa KP Slovenije, 1.
maj, Dan pomladi 25. maja, ob-
činski praznik 1. junij, pri čemer
je še pomisliti, da so ti dnevi
blizu skupaj.

Prav zaradi tega je predse-
stvo SZDL občine Trbovlje od-
ločilo, da bo osrednje praznova-

nje delavski praznik, 1. maj, na
kateri dan bomo dali ves pouda-
rek spričo revolucionarne delav-
ske tradicije občine Trbovlje.

Praznovanje 20. obletnice
ustanovnega kongresa KPS bo
zvezano z množičnim izletom
Trbovelčanov in z zborovanjem
na Čebinovem, povezanim s
kulturnim programom. Občinski
praznik pa naj bo povezan z bo-
gatom enodnevnim kulturnim oz.
fizikolturnim sporedom.

Razen tega je predsedstvo or-
ganizacije razpravljalo o kole-
darju ostalih praznikov ter za-
črtalo njihov pomen in način pra-
znovanja.

A. K.

V čast Dnevu žena je bila v Trbovljah slovesno odprta
gospodinjstva razstava »Žena in dom«

V Trbovljah dvodnev- ne prireditve v po- častitev Dneva žena

V petek popoldne se je zbra-
lo na Kleku nad Trbovljami le-
po število revirskih žena —
bork, aktivistk in drugih na
intimno slovesnost, ki jo je
zanje pripravil mestni odbor
SZDL in občinski gospodinj-
ski center.

Po ugodnem nagovoru pred-
sednika OBO SZDL, tov. Jožeta
Pikla, se je razvil živahen po-
govor, ki se je v resnosti in ob-
smehu in šali zavlekel v po-
zne ure.

S tem so v Trboveljski občin
zaključili praznovanje 8. mar-
ca, ki je bilo letos pripravljeno
zelo skrbno, menda bolj kot v
vseh zadnjih letih.

Ze v četrtek zvečer je bil v
gledališki dvorani v počastitev
ženskega praznika uspel kon-
cert trboveljskih študentov
glasbe, ki so izvajali dela Mo-
zarta, Straussa, Weberja in dru-
gih. Koncert je priredilo Revir-
sko akademsko društvo in se
ga je udeležilo lepo število Tr-
bovelčanov.

Ob istem času so bile slav-
nostne prireditve tudi v do-
movih »Svobode-Zasavje« in
»Svobode-Dobruša«.

V petek je bilo v Delavskem
domu že zgodaj jutraj zdrav-
stveno predavanje dr. Irene
Ivančič, povezano z govorom o
pomembnosti mednarodnega
dneva žena, zatem pa so žene
odšle na otvoritev gospodinj-
ske razstave v zgornjih prostori-
h restavracije »Turista«, ki jo
je ob pomoči raznih trbovelj-
skih trgovskih in drugih pod-
jetij pripravil mestni odbor
SZDL in občinski gospodinj-
ski center.

Na razstavi vzbujajo muno
drugih predmetov največ za-
nimanja izdelki trboveljskega
»Elektrostandarda«, mariborske
»Hidromontaže« in tovarne
»Tobia« iz Slovenske Bistrice —
razni gospodinj-ki aparati za
pomoč ženam pri delu.

Razstavo si je v teh dneh
ogledalo veliko število Trbo-
velčanov.

-jak

Pismo pionirja iz Brežic

Iz Brežic smo prejeli pismo,
v katerem nam piše pionir Ka-
rel Kostovec sledeče:

Dragi tovarni urednik! — Ti
ne veš, kako žalosten sem bil,
ko sem v »Slovenskem poroč-
valcu« videl pred kratkim sli-
ko trboveljskih pionirjev, ki
morajo v vrsti čakati na mle-
ko.

Tudi jaz sem pionir, zato
me je to kar razjezilo. Moja
mama pravi, da jo ta slika
spominja na nemška taborišča.
Tudi takrat so morali z lonci
v vrsti čakati na hrano.

In veste, zakaj me je še
razjezilo? Pri nas v Brežicah
imamo veliko mlekarno. Pravijo,
da imajo velik promet. Okrog
2.000 litrov mleka na dan. In
veste, kam ga pošiljajo? V
Zagreb! Menda se jim bolj
späta, ali kaj?

Toda meni se to ne zdi prav.
Rudarski otroci so gotovo zelo
potrebni mleka. Kaj ni niko-
gar, ki bi jim ga preskrbel?

Op. uredništva: brežiškemu
pionirju lahko sedaj povemo,
da se preskrba z mlekom bolj-
ša, in da tudi repov nebo več.

Takole je naš fotoreporter ujel delegate in goste na občnem zboru okrajne obrtne zbornice,
ko so poslušali poročilo predsednika Alojza Škrinjarja

Z OBČNEGA ZBORA OKRAJNE GOSTINSKE ZBORNICE

V gostinstvu mora vladati vzdušje lojalne konkurence

Pretekli teden je bil v Čateskih Toplicah redni letni občni zbor okrajne gostinske zbornice, katerega so se udeležili poleg številnih delegatov še: predsednik republiške gostinske zbornice tov. Renko, podpredsednik tov. Juričev, podpredsednik OLO Trbovlje tov. Burkelje, predsednik občine Senovo in Radeče ter zastopniki raznih podjetij.

Obširno poročilo o dosedanjem delu zbornice je podal predsednik tov. Hudoklin. Po ostalih poročilih pa se je razvila živahna diskusija, iz katere posnemamo sledeče:

V preteklem letu je okrajna gostinska zbornica Trbovlje storila vse potrebno, da se je na področju našega okraja zavarovalo 39 zasebnih gostincev, katerim se do 31. januarja letos prizna 10-letna zavarovalna doba. S tem so vsi ti zavarovanci dobili pravico koriščenja bolniškega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Na žalost se pa te ugodnosti niso vsi poslužili, akoravno bodo imeli le-ti še druge ugodnosti, in sicer da bo vsem tem, ki plačujejo prispevek v ta sklad, znanjšana obremenitev davčna obveznost.

Pereč problem v gostinstvu so še vedno tako imenovani »črni vinotoki«, ki se bogotijo vedno v večjem številu in točijo vse vrste alkoholnih pijač na skrajno nekulturen način. S tem od vzemajo velik del prometa gostinstvu, prikrajujejo na datjativah našo skupnost, obenem pa pospešujejo pijačevanje ter z raznimi hibridnimi vini in ostalimi žganimi pijačami škodujejo zdravju naših delovnih ljudi. Res pa je na drugi strani, da gostilničarji in ostali ne prilašajo teh flegalnih točilnic, ki so čestokrat prav v središčih. Da se bo to nezakonito točenje

alkoholnih pijač preprečilo, bodo morali temu posvetiti večjo skrb tudi občinski ljudski odbor in vse ostale organizacije. Posebna komisija pri zbornici je priredila v preteklem letu tečaj, kjer si je pridobila polkvalifikacijo 38 kandidatov iz stredbe in 3 kandidati iz kuharstva. Obenem so bili v zimskih mesecih tečaji za izpopolnjevanje v Zidanem mostu, Zagorju in Vidmu-Krškem, katerih se je udeležilo 70 tečajnikov.

Naši gostinci se vse premalo zanimajo za izpopolnjevanje tečaje. Mnenja so, da je dovolj, če imajo kvalifikacijo v žepu. Ugotavljamo pa, da potreba v gostinstvu še vedno ni taka, kot bi morala biti v socialističnem gostinstvu. Ne gre namreč za hlapčevsko ponižnost, temveč za socialistični odnos do človeka ne glede na položaj, ki ga zavzema v družbi. V gostinstvu mora vladati vzdušje konkurence, da se bo vsak kolektiv boril za večji promet in dotok gostov.

V gostinski šoli v Ljubljani je letos 26 učencev, hotelsko šolo pa obiskujeta dva kandidata. Tudi v bodoče bo morala zbornica zagotoviti potrebna

sredstva za štipendiranje učencev v gostinstvu.

Na zboru so med drugim predlagali, da bi v bodoče zgradili vsaj v središčih prostore za prenočišča. Predvsem v Spodnjem Posavju so prav lepe izletniške točke, kamor v poletnih mesecih prihaja precej turistov, ni pa dovolj prenočišč. Če hočemo, da se bo turizem razvijal v zadovoljivi meri, bo treba skrbeti za kulturno postrežbo v gostinskih lokalih, obenem pa nuditi turistom udobno bivanje v tistem kraju. Več pažnje je treba posvečati solidni postrežbi in družbeni prehrani, tako da bo potrošnik dobil za primerno plačo tudi primerno hrano.

Po obširni diskusiji je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor, za predsednika pa je bil ponovno izvoljen tov. Tone Hudoklin, ki je že v preteklem letu vestno vodil okrajno gostinsko zbornico Trbovlje. —a

Zapornica pri Zidanem mostu

Na železniški progi Zidani most—Hrastnik je tik pri postaji Zidani most zapornica, ki dela velike preglavice zlasti avtomobilistom. Kadar se jim namreč najbolj mudi, se morejo ustaviti pred zaprtjo zapornice. To se ne bi bilo nič hudega, če to čakanje ne bi bilo malce predolgo. Zapornice so namreč zaprte tudi po četrti in celo pol ure. Nemalokrat je vlak že davno odpeljal mimo, ko so zapornice še vedno zaprte. Kje je vzrok za to, ne vem. Jasno pa je eno: v interesu cestnega prometa bi bilo, da bi pri zapornicah zgradili čuvajnico. To bi namreč zagotavljalo, da v prihodnje ne bi bilo več nepotrebnega čakanja pred zapornicami. Pomisliti je namreč treba, da se po cesti vozijo ljudje v avtomobilih po raznih, dostikrat zelo nujnih opravkih, ki so včasih vezani tudi na minute. —ne

Primanjkljaj v gostiščih

OKRAJNI IN OBČINSKI TRŽNI INŠPEKTORIJO PREJŠNJI MESEC PREGLEDALI 66 OBRATOV, KI SO PODVRŽENI PREGLEDU INŠPEKCIJE. V KAZNOVANJE SO NAZNANILI 15 ODGOVORNH OSEB IN SICER 13 JAVNEMU TOŽILCU IN 12 SODNI-KU ZA PREKRŠKE

Pregled gostišč, ki so v sestavi združnega trgovskega podjetja »Vinarska Brezina« v Brežicah, je pokazal, da so v zadnjem času skoraj v vseh gostiščih nastali večji ali manjši primanjkljaji. Tako je bil v gostišču »Na hribčku« v Trbovljah ugotovljen primanjkljaj za več kot 300.000 din, v založni kleti v Trbovljah za 138.213 din, v gostišču »Pri zvezdi« v Sevnici za 93.713 din itd. Občinski tržni inšpektor v Trbovljah pa je v gostišču »Grozda« ugotovil primanjkljaj v znesku 52.134 din. Pri tem je važno omeniti, da je to gostišče vodil F. R., ki sploh nima predpisane kvalifikacije iz gostinske stroke. Za primanjkljaj je torej odgovorno tudi vodstvo podjetja in ne samo poslovođa.

2 + 2 = 3

Rekli boste, da sem se zmotil pri seštevanju. Tudi jaz se zave-

dam pomote, ki sem jo napravil zato, da bi vam nazorneje pokazal, kako seštevajo v gostišču »Vinarske Brezine« iz Brezic, v Šoštanju, kjer prodajo manj hrane, kot pa znaša nakupna vrednost prehranjenih predmetov. Zatorej ni nič čudnega, če je samo v kuhinji nastal primanjkljaj za 279.169 dinarjev. Ob takem poslovanju nas tudi polmilijonska izguba ne preseneča...

Odpri so gostišče brez dovoljenja...

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Toplicah v Zagorju je v prostorih bivšega zasebnega gostilničarja odprlo gostišče, ne da bi si predhodno preskrbelo potrebno dovoljenje za opravljanje gostinskih storitev. Vodstvo tega gostišča je upravni odbor društva poveril kar lastniku gostinskega lokala, ki mu je priznal 12 dni zaslužka pri litru prodanega vina, medtem ko je gostilničar vse ostale pijače in živila prodajal za svoj račun. To je kajpak v nasprotju s pozitivnimi gospodarskimi predpisi. Ta primer kaže tudi, da nikakor ni prav, da se delavska prosvetna društva ubadajo v gostinsko dejavnostjo, to pa zaradi tega, ker se jim gostišče izplača samo tedaj, če posluje v nasprotju s predpisi.

Zagorje

PROSLAVA 8. MARČA. — Zagorske žene so slovesno proslavile 8. marec, praznik žena. Na večer pred praznikom je bila v Domu TVD »Partizana« slavnostna akademija, na kateri sta sodelovala ženski pevski zbor topliške »Svobode« in mešani pevski zbor pionirskega oddela »Ivan Cankar« na nižji gimnaziji v Zagorju. Slavnostni govor je imela tov. Anica Pečar. Zatem je bilo predavanje, ki sta ga organizirala Gospodinski center iz Zagorja in tamkajšnja Ljudska univerza. Predavala je tov. ing. Vilma Pirkovčeva. — Navzoči so bili s sporedom zelo zadovoljni.

Delavsko upravljanje v hrastniški Steklarni se krepko utrjuje

Če prebiramo zapisnike zasedanj posameznih delavskih svetov v naših podjetjih, največkrat prav lahko ocenimo njihovo delo. Tako tudi delo delavskega sveta Steklarne v Hrastniku. Kolektiv te tovarne ima močan delavski svet,

ki na svojih zasedanjih rešuje važne naloge podjetja, in sicer za napredek proizvodnje in nadaljnjo izgradnjo tovarne. Kakor razvidimo iz zapisnikov, je na posameznih zasedanjih tega delavskega sveta prav živahno. Poleg proizvodnje in finančnega uspeha tovarne se člani zanimajo tudi za vse ostale posameznosti v podjetju.

Ob pregledovanju sklepov na zadnjem sestanku delavskega sveta Steklarne smo opazili, da je bil le-ta posebno važen, saj so bili na njem sprejeti sklepi velikega pomena za nadaljnje gospodarstvo v tovarni. Delavski svet je ob tej priložnosti potrdil družbeni plan Steklarne za leto 1957, v katerem je predvidena produkcija 5500 ton votlega in tehničnega stekla v vrednosti 1 milijarde 173 milijonov dinarjev. Svoj družbeni načrt bo kolektiv Steklarne letos laže izpolnil, ker to leto niso predvideni večji remontni steklarskih peči. Vendar pa v letošnjem letu ne bo mogoče znižati cen izdelkov, ker so porastli materialni stroški, in to predvsem stroški za pesek in soda.

Meseca julija je na vidiku tudi poskusno obratovanje nove brunilnice. V prvi fazi poskusnega obratovanja bodo verjetno te in one težave, vendar bodo v novem oddelku delovni pogoji za delavce znatno boljši.

Ker ima Steklarna mnogo narobljen in ker so njene peči že razrabljene, se je bilo treba lotiti izgradnje manjše kadne peči s kapaciteto 1500 kg na 24 ur. S tem bo mogoče ustreči kupcem serviso in opalnega razsvetljavnega stekla. Peč je že v gradnji. — Za steklarje na strojih »Kiko« se bo uveljavljal poseben tečaj za usposabljanje pri delu in odpravo nekaterih napak pri izdelkih steklenic z navojem.

Delavski svet je nadalje postavil komisijo za analitično ocenitev delovnih mest v tovarni. Delo komisije bo obširno in zelo odgovorno. — Kakor drugod, je tudi delavski svet hrastniške Steklarne najdalje razpravljal o novem tarifnem pravilniku. S potrebnimi popravki je svet ta pravilnik potem sprejel.

Ker je treba kupiti nove stroje za tovarno, je delavski svet lotil dva domača strokovnjaka, ki bosta odstopala v Nemčijo in si tamkaj ogledala delovanje teh strojev.

Iz posameznih sklepov delavskega sveta lahko povzamemo, da je delavsko upravljanje v hrastniški Steklarni zavzelo pravilno smer za nadaljnje delo. Prizadevnemu kolektivu te tovarne želimo še mnogo uspehov v delu in proizvodnji. R. V.

V rudniku Senovo so razpravljali o zaključnem računu

Zadnje zasedanje delavskega sveta na senovškem rudniku je imelo nekakšno praznično obeležje, saj so tokrat razpravljali o zaključnem računu podjetja, kako se minulo leto gospodarili. Za udeležba članov delavskega sveta, ki je bila polnoštevilna, je pokazala, da so se vsi resno zavedali važnosti tega zasedanja in uspehov v poslovanju, o katerih so tokrat razpravljali.

Poslovno poročilo je podal tov. Franc Pušnik, iz poročila je bilo razvidno, da je rudnik nekoliko prekorachil svoj proizvodni plan in sicer ga je predvsem presegel z nedeljskim obratovanjem rudnika v mesecu novembru in decembru. Vsekakor je presežek proizvodnje premoga tudi rezultat uvedenega nagrajevanja za nadplansko nedeljsko proizvodnjo.

V primerjavi s prejšnjimi leti je precej porasla proizvodnja na rudniškem oddelku Dol, medtem ko je oddelki Zakov obdržal svoj stalni delež, ki ga daje k celokupni proizvodnji podjetja, saj nanj odpade približno polovica vsega pridobljenega premoga.

Na rudniku pridobivajo 6 vrst premoga. Zadnje mesece lanskega leta pa se je bistveno izboljšala struktura sortimenta premoga, saj so na rudniku nakopali več premoga debelejših vrst, kar se je zadovoljivo odrazilo tudi v finančnem efektu podjetja.

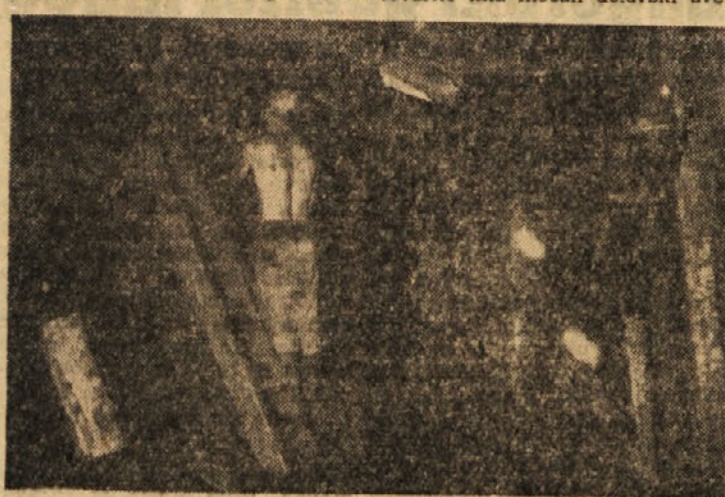
Stroški pridobivanja premoga so lansko leto sicer porastli, kar gre predvsem na račun zvišanja cen materiala in na uvedbo novih dajatev, kar pa je občutno znižalo dobiček podjetja, ki je v primerjavi s predlanskim letom kar za 32 odst. nižji. Kljub temu podjetje razen delnega zvišanja cen premogovega prahu ostalim vrstam premoga ni povišalo cen in so ostale enake kot prejšnja leta.

Tudi kvaliteta senovskega premoga je ostala na dosedanja višini, ali pa se je celo izboljšala. Tako se je še nadalje znižal od-

stotek vlage in pepela v premogu, odstotek gorljivih snovi pa se je povečal za 0,73 odst. Kalorična vrednost pridobljenega premoga se je lansko leto v primeri z letom 1955 izboljšala za 1,21 odst. Tudi planirana storitev se je preteklo leto popravila za 2,6 odst.

Ko je delavski svet obravnaval izostanke od dela in delovno disciplino, je ugotovil, da so izostanki zaradi bolezni in nezgod nižji kot predlansko leto, vendar je ta odstotek, ki znaša 7,3, še vedno precej visok. Zanj je čase so v podjetju izboljšali higiensko-tehnično službo in so rezultati že opazni.

Odstotek neopravičenih izostankov je vsa leta enak, iz česar bi lahko zaključili, da se je delovna disciplina krepko popravila in da delavci postajajo

Delo v rudniku Senovo ni posebno lahko

NAŠ KOMENTAR

Indonezijska trenja

Eno od azijskih držav, ki je prejela šele po drugi svetovni vojni neodvisnost, Indonezija, pretresa to dni hudi notranji spopadi. Poročila tujih agencij govore o uporah krajevnih vojaških poveljnikov na Celebesu, Sumatri in ostalih manjših otokih te značilne otoške države.

V indonezijskem glavnem mestu Džakarti trde, da so novice namerno pretirane. Še vedno so na delu nekdanje kolonialne, rušilne sile, ki bi hotele trenja okrog organizacije državne uprave speljati na svoj mlin. Zato je treba poročila jemati s primerno rezervo.

poveljnik je po ustavi predsednik republike Sukarno, ki uživa med širokimi sloji precejšnjo zaupanje.

Nemiri v deželi »tisočernih otokov« pravzaprav ne pomenijo nič novega. Zanimljivo si le deželo, ki se razteza v dolžino 5000 km, ima milijon in pol kvadratnih kilometrov ter šteje 80 do 85 milijonov prebivalcev, ki govore več sto različnih jezikov in so na različni kulturni in civilizacijski stopnji.

Po zgledu na zahodne dežele so v Indoneziji pričele delovati tudi po razglasitvi neodvisnosti številne politične stranke kot dediščina nekdanjega nizozemskega kolonialnega carstva. Na parlamentarnih volitvah 1. 1955 je nastopilo 25 strank in stranic. Med njimi sta na »močnejši« nacionalna stranka, ki ji pripadajo tudi predsednik republike

Sukarno in dosedanja vladni predsednik Sastroamidžodžo, ter stranka Masjumi, obe s po 57 poslancev. Prva se posebno zavzema za nacionalno izgradnjo in nastopa proti vplivu tujine. Zato se povezuje s strankami, ki so levo usmerjene. Druga je izrazita muslimanska stranka z reakcionarnimi težnjami. Med drugim se poteguje za državno ureditev, ki bi temeljila na — koranu!

Med ostalimi večjimi političnimi skupinami naj omenimo še muslimansko stranko (45 poslancev) in KP Indonezije (39 poslancev).

MLADA republika je ob svojem nastanku morala izbrati med strogo centralistično upravo in konfederativnimi hotenji. Drugo obliko, obliko cepljenja enotnosti, so dolga leta v praksi izvajali Nizozemci. Gre pač za staro

Predsednik indonezijske republike Sukarno — pred težavno nalogo

Stara vas

Proslava 8. marca. — V nedežo, 10. marca, je bila tudi pri nas počastitev mednarodnega praznika žena, in sicer v osnovni šoli. Pionirji so nastopili z deklaracijami, petjem in pravilno igro »Pogumni Tonček«. Igra je uspela in moramo pionirjem izreči priznanje. Razred je bil nabito poln ljudi.

Vlada ministrskega predsednika Sastroamidžodže je morala včeraj odstopiti. Kakor poročajo iz Džakarte, bo vlada uvedla po vsej deželi obredno stanje. Tako so vsaj sklenili na skupnem sestanku poveljnikov divizij kopenskih, moreških in letalskih divizij iz vse države. Vrhovni

Trgovsko podjetje »Železnina« iz Trbovlij razstavlja vrsto izdelkov naših priznanih tovarnih, ki jih dobe potrošniki v njenih poslovalnicah

TEŽAVE SVETA ZA KOMUNALNE ZADEBE HRASTNIŠKE OBČINE

Premalo vode, slabo vodovodno omrežje

Čeprav je svet za komunalne zadeve hrastniške občine v zadnjih dveh letih uredil mnoge komunalne naprave, predvsem izboljšal zunanji izgled posameznih naselij, ostano razveljavljeno in drugo, ostane še vedno problem števil 1 voda.

Občani se večkrat pritožujejo, da je voda v deževnih dneh umazana in včasih celo neuporabna. Pričakovati pa je celo najhujšega, da bo namreč zajetje v Mahnolah izginilo zaradi obratovanja rudnika Trbovlje-Hrastnik. Tudi voda v Kanah ni povsem zanesljiva, saj se je pred nekaj več kot dvema mesecema zgodilo, da je v Studencu preko noči izginila.

Vodovodno omrežje v zgornjem delu Hrastniku je ponekod tako slabo, da sodijo, da je 80 do 90 odst. že malone neuporabno. Prej ko slej bodo morali izmenjati najmanj 8 do 10 km cevi.

Nič manjše težave z vodo niso na Doli. Zategadelj ostane ureditev vodovodnega omrežja prva naloga sveta za komunalne zadeve v tekočem letu. Kako pa bodo uredili ta problem, trenutno še ni jasno, kajti prvič primanjkuje sredstev, drugič je treba najti sporazum z rudnikom in poskrbeti za nemoteno obratovanje zajetja.

Videti je, da je svet za komunalne zadeve imel večje uspehe pri ostalih delih. Lepo je uredil nekoliko nasadov, cestniča in se prizadeval za lepši izgled kraja. Marsikje se mu to v celoti ni posrečilo, ker je dolina zelo razdrobljena. Res pa je, da ima sedaj središče kraja mnogo lepši izgled kot pred leti.

Na pobudo komunalne so začeli tudi občani bolj skrbeti za

čistočo in polepševanje posameznih naselij. Pobudo pa so dali tudi hišni sveti, ki jim ni vseeno kako je okrog njihovih hiš in drugih poslopij.

Problem zase pa so vedno še ceste. Zlasti glavna, ki drži skozi središče mesta. Občani pravijo, da je cesta mnogo bolj urejena v zgornjem delu Hrastnika, slabše pa v spodnjem. Zlasti je neurejena od Kemične tovarne naprej. Tod se ob vsakem deževju nabere toliko nesnage, da bi morali cestarji vedno biti na mestu in čistiti. (V)

NASI RAZGOVORI

Letni oddih naj bo resnično namenjen počitku!

V DANAŠNJIH RAZGOVORIH NEKOLIKO BESED O LETNEM ODDIHU; PRAVZAPRAV BI HOTELI NEKOLIKO POKRAMLJATI O VSEH TISTIH NEŠTETIH NAPAKAH, POMANJKLJIVOSTIH, SLABOSTIH IN IZKUSNJAH, KI KAŽEJO, DA LANSKOLETNI DOPUST NI BIL VSEPOVSOD DOPUST, MARVEČ ČAS DRUGEGA DELA, RAZNIH OPRAVKOV IN PODOBNO. IN SLEDNJIČ SE O TEM, KAKO KOLEKTIVNI, PRAVZAPRAV SINDIKALNE PODRUŽNICE, PRIPRAVLJAJO ORGANIZIRANA LETOVANJA ZA SVOJE DELAVCE.

Za kaj drugega je letni oddih, kot da se delovni človek odpoti od celotnega dela, da dva, tri tedne odloži s sebe vse delovne in druge skrbi! Tako doletelo je tudi v zakonu, ki ureja te odnose in ne bi smeli nikdar pozabiti, da je pač ta zakon plod zmaganosti ljudske revolucije.

Zal na to ponekod kaj radi pozabljajo. Pozabljajo, da so naši delovni ljudje s to pridobitvijo vendar enkrat za vselej uveljavili svoje pravice, torej pravice, za katere so se dolga leta prizadevali, a jih vse do osvoboditve niso nikdar dosegli.

Po našem mnenju in po nekaterih sicer zelo skopih podatkih o izkoriščanju letnega oddiha preteklih let med našimi delovnimi kolektivi, delamo več bistvenih napak, ki jih velja prejeti slej odpraviti. Odpraviti zavoljo tega, če hočemo, da se bo naš delavec, pa najsi bo na katerem koli delovnem mestu, v tem času, ko odloži s sebe delovno breme, resnično odpotil in resnično nabral svežih moči za jutrišnje prizadevanje.

Pojdimo kar po vrsti in skušajmo pojasniti vprašanje s stališča resničnega oddiha delovnih ljudi in koristi proizvodnje.

Prvič: nemogoče je, da ugotavljajo občinski sindikalni sveti

(manj v zgornjih krajih okraja kot v spodnjih), da še večji del delavcev preživi svoj letni oddih v trdem garanju ali doma, najraje pa pri kmetih. Nepopolna analiza pa pravi med drugim še to, da se mnogi taki delavci vračajo na delo bolj zgarani kot prej, ko so odšli na dopust. Namesto, da bi se delovni učinek po preživetem dopustu dvignil, da bi narasla delovna vnaša, je nasprotno: oboje je manjše kot prej.

Drugič: več kot polovica delavcev je svoj dopust izkoristila v presledkih. Niso redki primeri, da so delavci tudi po petkrat, šestkrat delili dopust, tako da od dopusta res ni ostalo drugega, kot nekaj prostih dni, ki sploh ne zaslužijo imena dopust. Pokazalo se je, da so delavci take proste dni izkoristili za razne drobne opravke, za kakšno potovanje k sorodnikom ali podobno. Ni nobenega dvoma, da tudi tak dopust ni koristil, marveč škodoval.

Tretjič: majhen del delavcev, ki bi lahko preživel svoj prosti čas na kakšnem letovanju ali podobno, tega ni storil le zavoljo tega, ker ni bilo mogoče, da bi šla vsa družina.

In s stališča podjetij oziroma proizvodnje?

Prvič: sindikalne organizacije vse premalo upoštevajo proizvodni proces svojih podjetij. Dogajalo se je namreč, da je v poletnih mesecih proizvodnja občutno nazadovala, ker je v juliju in avgustu na dopustih najmanj 15 odst. delavcev in uslužbencev. Organizacije bi morale navajati svoje člane na to, da bi začeli izkoriščati dopuste že v aprilu in vse tja do pozne jeseni. Le na ta način bi se izpad v proizvodnji niti ne poznal toliko.

In drugič: ponekod podjetja, čeprav bi lahko, zelo malo pomagajo pri organizaciji letovanj svojih delavcev.

Še je čas za organiziranje letnega oddiha

Izkušnje večjih zasavskih podjetij, kot: rudnika Trboveljske-Hrastnik, Zagorje, trboveljske STT, Cementarne in drugih večjih podjetij v organiziranju letnega oddiha za svoje delavce velja koristno uporabiti in upoštevati. Čeprav ni nobenega dvoma, da vsepovsod ne bodo zmogli toliko sredstev za pomoč delavcem za dopust, pa lahko to store za najpotrebnejše.

Važno pa je končno to, da so sindikalne organizacije skušale

urediti dopuste tako, da bo vsak lahko preživel teden, dva, neke ob morju ali v planinah, in da se bodo le-ti začeli izkoriščati že aprila in končali v pozni jeseni.

Sindikalni odbor zagorskih rudarjev je nedavno tega že sklenil v Crikvenici pogodbo, s katero je dobil v najem za vse leto veliko poslopje, v katerega bo moč namestiti v eni izmeni najmanj 40 rudarjev. Sodijo, da bo prva izmena odšla na dopust že konec aprila, ali najkasneje maja. Razen tega bodo rudarji s svojimi družinami letovali tudi v izlaškem Počitniškem domu in morda še v planinah.

Podobno bodo napravili tudi v STT, trboveljskem rudniku in drugod.

Res, vsi ne bodo mogli letovati, toda kaj pa Društva prijateljev prirode

Mnogi res ne bodo mogli letovati, bodisi da za to nimajo denarja, ali pa raje prosti čas prebijajo doma in počivajo. Toda v vsakem večjem industrijskem kraju smo ustanovili Društva prijateljev prirode. Le-ta pa lahko marsikaj store, da bi

Starost in mladost (s fotografije razstave »Družina človeka« v Beogradu)

prišli do resničnega dopusta tudi tisti, ki jim, žal, gnotne razmere ne dopuščajo oditi na letovanje, ker niti podjetja niti sindikalne organizacije ne bodo zbrale dovolj sredstev za organiziranje kakšnih letovanj. Zakaj ne bi društva priredila kakšne kolje, izlete v kraje ob morju ali drugam? Ali pa morda na kak način skupno s planinskimi društvi pripomogla, da bi delavci za majhen denar lahko preživel teden dni na planinskih postojankah. To pa lahko store, in marsikaj delavcev bo rade volje odšel na tak počitek. Društva prijateljev prirode bodo s tem svojim delom postala na mah priljubljena med delavci in mnogi bodo resnično občutili prizadevnost za oddih delovnih ljudi.

Ni dobro letovati vedno na enem kraju

Kot rečeno, bodo tudi letos delovni ljudje ob morju, planinah in drugod. Tako bodo trboveljski rudarji in kovinarji letovali v treh, že znanih krajih: na Partizanskem vrhu, Bledu in Omišlju. Kajpak je največje zanimanje vseh ljudi tudi letos za letovanje ob morju.

Vendar so rudarji predlagali, da ne bi vsako leto letovali na enem in istem kraju. Predlagali so, da bi letovali še v kakih drugih obmorskih krajih. Rudarska sindikalna organizacija je zato predlagala podružnici STT, da bi napravili izmenjavo, da bi del kovinarjev letoval v Omišlju, del rudarjev pa v Crikvenici. (v)

NEKAJ DROBTINIC IZ CELOTNEGA DELA OKRAJNE INŠPEKCIJE DELA

Očka, vrni se zdrav z dela!

ČEPRAV SO V ZASAVSKIH PROIZVODNIH IN DRUGIH PODJETJIH PRECEJ IZBOLJŠALI HIGIENSKO-TEHNIČNO ZAŠČITO DELA, JE BILO LANI KLJUB TEMU 4164 NEZGOD — TU PA TAM DELAVCI CELO ODSTRANJUJEJO ZAŠČITNE NAPRAVE S STROJEV — NERAZUMLJIVO: MED PONESREČENCI JE BILO NAJVEČ KVALIFICIRANIH DELAVCEV — ŽE NEŠTETOKRAT UGOTOVLJENO: NAJVEČ NESREČ OB PONEDELJKIH IN PETKIH — POVPREČNO SE JE PONESREČIL VSAK PETI ZAVAROVANEC — LANI 105 MILIJONOV DIN ZA IZBOLJŠANJE HIGIENSKO-TEHNIČNE ZAŠČITE DELA

Brž ko zapiska pol dveh, steče sosedova Marjanca na vogal kolonije in nestropno upre oči v dolino. Čim zagleda znano očetovo postavo, veselo pomaha in jo urnih nog ubere njemu naproti.

Očetova usta se razležejo v širok nasmeh, v Marjančinih očeh pa se zaiskri stotero iskrice. Potem čelja: sila je radovedna, vse hoče vedeti, kako je bilo v jami, kaj je delal, kdaj je malical, če se je močno utrudil in podobno. Oče ji resno odgovarja in če ji tu pa tam pove, da se je ta ali oni zanesel ponesrečil, se Marjanca strese in še bolj poprime očetovo dlan. Boji se zanj, strah ji prešine mlado telo, če pomisli, da se utegne pripetiti tudi njenemu očetu kakršna koli nesreča.

Nič koliko je njej podobnih. Boje se jara, grozečih strojev, kjer preži nesreča ali celo smrt. Boje se vsakršne vesti o nesrečah. In kadar se očete odpravljajo z doma, nikdar ne pozabijo zaklicati: »Očka, vrni se zdrav z dela.«

Nič čudnega, če dandanes v vsakem našem podjetju nekoliko bolj skrbje, da bi svoje delavce obvarovali vsakršne nevarnosti. Venerer izboljšujejo higiensko-tehnično zaščito in na vse načine poučujejo zaposlene, kako naj skrbje za svojo osebno varnost. Cela vrsta družbenih institucij je aktivno angažirana v preventivni dejavnosti za varnost pri delu. Niso več redka podjetja, ki imajo za to delo celo strokovne sposobne ljudi, ki budno skrbje, da se delo opravlja na vsakem delovnem mestu v skladu z varnostnimi predpisi.

Okrajna inšpekcija dela pa ugotavlja, da je vedno več podjetij, ki vlagajo mnogo denarja za izboljšanje delovnih pogojev. Zal pa so to mnogokje začeli izvajati le na pritisk njenih organov.

MNOGO NEUPRAVIČENIH NEZGOD PRI DELU

Saj je skorajda neverjetno, da organi okrajne inšpekcije v svojih poročilih še vedno znova najdejo podjetja, kjer tamkajšnji delavci odstranjujejo zaščitne naprave s strojev. To velja zlasti za podjetja lesno predelovalne industrije. Ali je potemtakem še sploh čudno, če pride marsikaj do težkih nesreč, ki zahtevajo cele smrtno žrtve.

Videti je (vsaj tako ugotavlja inšpekcija), da vodstva prizadetih podjetij nekako trpijo take pojave. Namesto da bi kar najenostopnejše ukrepale in eksperimentalno kaznovala vsak posamezen primer. Končno bi bilo to v korist vsemu kolektivu, kajti malo je ver-

jetno, da bi kdor koli ponovno stopil na stransko pot.

Posebno strib velja posvetiti novo zaposlenim in mladim delavcem. Manjša podjetja, kjer ugotavljajo največ takih prestopkov, naj bi se ravnala po vzgledu večjih, ki imajo natisnjene posebne knjižice, na katerih straneh najde novinec vse varnostne odredbe za svojo osebno varnost. Le na ta način bo v bodoče mnogo manj neupravičenih nesreč pri delu.

ČEPRAV MANJ NESREČ KOT PREDLANI, JE SKORAJDA NERAZUMLJIVO, DA SE JE LANI PONESREČILO NAJVEČ KVALIFICIRANIH DELAVCEV

Medtem ko je bilo lani oziroma predlani še 5105 vseh nesreč pri delu, lani pa le 4614, torej 491 ali za 9,62% manj, bi bilo bolj razumljivo, če bi se ponesrečilo več nekvalificiranih delavcev. Ker le-ti niso dovolj strokovno usposobljeni ali pa opravljajo bolj fi-

zična dela. Pa temu, kot je videti, ni tako. Podatki povedo drugače. Največ — kar 1965 nesreč pri delu — je bilo iz vrst kvalificiranih delavcev. Pa tudi ugotovitev, da se poškoduje največ delavcev v starosti od 25 do 50 let, mnogo manj pa starejših, vnovič narokuje, da vzgojno delo ne sme pustiti vnmara.

Kot rečeno, bi morale zlasti sindikalne organizacije pripravljati več predavanj za svoje mlade člane. Najboljša oblika, ki so jo uvedli že v več podjetjih, so seminarji, na katerih dobijo delavci najbolj praktično vpogled v vse varnosti pri delu, kjer jim to pripovedujejo sami izkušeni, starejši delavci.

NEDELJA NAJ BO RESNIČEN DAN POČITKA, PA NE BO NASLEDNJI DAN TOLIKO VELIKIH NEZGOD

Ne le v našem, tudi v ostalih slovenskih okrajih ugotavljajo, da

Seminar za odbornike SZDL v Izlakah

Občinski odbor SZDL Zagorje je priredil v Počitniškem domu zagorskih rudarjev na Izlakah seminar za člane vaških odborov SZDL z območja občine Zagorje. Predavali so: o gospodarstvu (podpredsednik OLO Trbovelje Viktor Burkelj), o političnem delu v odborih SZDL (Franc Setinc) in o kmetijstvu in zadružništvu glede na krajevne prilike (upravniki KZ Izlake Damijan Brvar). — Pred dnevi je bil tak seminar v Zagorju za člane rajonskih odborov in občinskega odbora SZDL Zagorje.

je razmeroma največ nesreč pri delu ob ponedeljkih. Izvedenci pa ugotavljajo, da vsi delavci, ki se ponesrečijo na ta dan, ob nedeljah malo ali pa nič ne počivajo. Najslabše pa je to, da prihajajo na ponedeljkovo delo neprespani in fizično utrujeni. In ni naključje, da se le-ti ponesrečijo tudi ob petkih, ker nimajo dovolj počitka.

Naša okrajna inšpekcija je zbrala zadevne podatke in ugotovila, da je bilo ob ponedeljkih 782 poškodb, ob petkih pa 771.

Vse pozornosti vredna je pobuda okrajne inšpekcije dela, da bi v naših podjetjih uvedli nekakšne stalne denarne ali drugačne nagrade, ki bi jih podeljevali vsem tistim, ki vzorno skrbje za svojo varnost in se med letom nikoli ne ponesrečijo.

POKLICNIH BOLEZNI VEDNO MANJ

Videti je, da smo s sistematično preventivno dejavnostjo občutno zmanjšali poklicna obolenja delavcev pri zdravju škodljivem delu. Take delavce obdobjo pošiljajo na redne zdravstvene preglede, tu in tam pa celo v Ljubljano, kjer so večje možnosti za ugotavljanje raznih obolenj.

Vendar velja takim delavcem posvečati še večjo pozornost. Zlasti, da bo njihova hrana kalorijsko dovolj izdatna. Važen pa je tudi zadosten počitek.

NEZAKONITE ODPOVEDI

In na koncu še nekaj besed o delovnih razmerjih. Inšpekcija je ugotovila, da so bili lani storjeni večji prekrški, zlasti glede delovnih razmerij in nezakonitih odpovedi. Nezakonitih odpovedi je bilo kar 409, samo v industrijskih podjetjih 52.

Še vedno n. pr. zasebni obrtniki ne sklepajo kolektivnih pogodb, čeprav je jasno, da so take pogodbe izgubile svojo pravo pomembnost.

Najznačilnejše prekrške pri nezakonitih odpovedih je moč ugotoviti že ob površnem pregledu. Podjetja niso dala potrditi teh odpovedi občinskim sindikalnim svetom, ali pa nimajo odpovedi pravnega podlaga.

Še mnogo je dela, ki ga je okrajna inšpekcija lani zadovoljivo opravila, čeprav težko, ker nima za uspešnejše delo dovolj kadra. Milan V.

Pri vsakem zdravju nevarnem delu morajo delavci uporabljati zaščitna sredstva

TRBOVELJSKA POMLADNA KRAMLJANJA

O trgovini, turizmu in gostinstvu

● ŽARKO SONCE je posušilo še zadnje luže in pobralo sneg tudi na najvišjih bregovih. V rudarskem mestu je kot čez noč zadihalo novo, pomladno življenje. Splet so oživilo vrtni trboveljskih delavcev, da bo na mizi čimprej dovolj dobre solate, spet je postalo živahneje okrog hiš, gradbena dejavnost, ki tudi čez zimo ni povsem zaspala, pa teče naprej v še hitrejšem tempu.

Gradbeni stroji so zaropotali na prostoru, kjer bo stala nova trboveljska banka in pošta, z deli pa so začeli že tudi nekateri zgodnji graditelji enodružinskih hišic.

Del Trbovelj je dobil v teh dneh novo, sodobno ulično razsvetljavo. Letošnje pomladi pa se bodo gotovo najlepše spominjali tisti, ki so se že ali pa se še bodo v kratkem veselili v nova, moderna, za naše razmere morda celo malce prerazkošna stanovanja nekaterih podjetij, ki so bila pravkar dograjena.

● KO SE TAKOLE, sproščeni zimskih sukenj, sprehajamo po sončni trboveljski magistrali, z zadovoljstvom opazujemo vse komunalne in druge pridobitve zadnjih let, nas nehoti zanimajo načrti Trbovelj na tem področju za letos in prihodnja leta.

V smernicah občinskega društvenega plana je zapisano nekako takole: vse investicije bodo v okviru možnosti.

Sredstva stanovanjskega sklada so domala vsa že oddana. Največ so jih najela — povsem razumljivo — močnejša podjetja, v glavnem za dograditev že započetih stanovanjskih gradenj.

V ostalem naj bi se nadaljevalo z deli na nekaterih prepotrebni komunikacijah, kot so rekonstrukcija glavne ceste, ureditev vodovoda in drugo.

Vse kaže, da bo letošnja pomlad prinesla tudi začetek gradnje nove, toliko težko pričakovane trboveljske šole, ki naj bi stala na Plevčkovem hribu, gradila pa se v etapah.

Načrti zanj so že pripravljeni, prav tako pa je že pregledan tudi teren.

Kdo bi se bolj razveselil te novice, kot trboveljski malčki.

● TRBOVELJSKE TRGOVINE si obetajo letos večji promet kot lani. Vse lepo in prav. Da pa bodo to resnično tudi dosegli, se bodo morale pošteno potruditi, pomesti z vsemi tistimi starimi

napakami, ki so bralcem več ali manj že znane, ko niso mogle postreči ljudem niti z najosnovnejšimi predmeti, ali pa so le-te prodajale po znatno višji ceni kot v drugih krajih.

Ali naj se nam potem zdi čudno, če so mnogi Trboveljčani raje sedli na vlak, se odpeljali v Ljubljano, Celje ali Zagreb in zabili ves dan, samo da so lahko kupili po izbiri in želji?

Trgovsko podjetje »Preskrba« bo začelo letos z urejanjem poslovalnice v novem rudniškem bloku K-4, »Potrošnja« pa bo nadaljevala z gradnjo »Blagovnice«.

Prav tako bo treba nujno misliti na gradnjo skladišč in na urejanje sedaj že obstoječih prodajal, ki ne ustrezajo več zahtevam sodobne trgovine.

Nemajhne naloge se postavljajo pred kmetijske zadruge. Te naj bi organizacijsko povečale odkup kmetijskih pridelkov in z njimi zalagale revirski trg ter s tem pripomogle k postopnemu znižanju cen.

● IN NA KONCU še besedo, dve o turizmu in gostinstvu. Trboveljski turizem je še v povojih in še niti dobro shodil ni. Ima pa vse pogoje, da se razvije iz betežnega deteta v dobro nesočo gospodarsko vejo komunne.

Krog in krog Trbovelj so na prikupnih hribih Mrzlici, Kumu in Partizanskem vrhu zrasli v zadnjih desetih letih lepi planinski domovi, ki imajo danes vsega skupaj precej ležišč. Blizu njih so pozimi idealna smučišča, poleti pa krasni kraji za sprehode. To imamo. In to smo v minulih letih v trboveljski občini vse premalo izrabljali.

Dovolj pa niso samo prirodne lepote. Potrebna je tudi dobra postrežba, vzdrževane poti in lepa vnanost naselij, zlasti pa prijaznost ljudi. Manjkalo pa je tudi reklame. Zato najbrž ni napak nisel o ponovni ustanovitvi poslovalnice »Putnika« v Trbovljah.

Marsikaj bo treba za izboljšanje turizma storiti tudi v dolini sami. Nekaj sodobnejših lokalov že imamo, nič pa se ne moremo pohvaliti s prenočišči in drugimi podobnimi rečmi.

V gostinstvu se nam sicer letos obeta več vsega tega, hkrati pa kulturnejša postrežba, boljša izbira kvalitetnih domačih piščin — opustitev nekaterih higiensko neprimernih gostiln. —jak

ČRNI RIBEZ

— tudi v našem okraju

Zadnjič smo pisali v našem listu, da bi bilo tudi v našem okraju v sevniškem, obmurskem, radeškem in zagorskem predelu mogoče gojiti črni ribez, ki prinese pridelovalcem prav lepe dobičke. Danes pa hočemo črni ribez opisati še podrobneje.

Črni ribez je skromna rastlina, ki glede vrste zemlje ni tako zahtevna, saj raste na lahkih peščenih zemljah in tudi na težjih zemljah. Seveda je pričakovati dober pridelek le na boljših zemljah, ki vsebujejo dovolj humusa. Zemlja, ki ima premalo humusa, moramo pred saditvijo zadostno gnojiti s hlevskim gnojem (240 q/ha). Prav tako je treba na izrpanih tleh gnojiti z mineralnimi gnojili v zalogo.

Za črni ribez zorjemo zemljo 30 cm globoko. Črni ribez sadimo v vrstah, in sicer v sledečih razdaljah: medvrstne razdalje so 2,5 m, vrstah pa so grmi oddaljeni med seboj 2 metra, torej razdalja 2,5 x 2 m, ali na 1 ha 2000 sadik.

Pred saditvijo parcelo razkoličimo in na križiščih izkopljemo jame, globoke 20 do 30 cm, široke pa 40 do 50 cm. Pred saditvijo sadike se enkrat pregledamo in obrežemo. Vse enoletne poganjke skrajšamo na 2 do 3 očesa, porežemo tudi vse namoljene, ranjene in nagolte delce korenin. Pred saditvijo sadike namakamo v mešanici kravjeka, zemlje in vode. Sadimo približno do enake globine, kot so sadike rastle poprej.

Ko položimo sadike v jamo, skrbimo, da se koreninice lepo razprostirajo ter zasujejo s fino, prhko zemljo. Nato dodamo vsaki jami 1 do 2 vili dobrega preležanega hlevskega gnoja in jamo potem zasujemo z zemljo. Zemljo rahlo obistinemo ob koreninice. Ob suhem vremenu moramo sadike takoj po sajenju zaliti. Hlevskega gnoja damo torej najmanj 10 kg na 1 grm, en del pod korenine, en del nad korenine. Dobra zemlja naj prepreči direkten dotik gnoja s koreninami. Namesto hlevskega gnoja uporabljamo tudi dober kompost.

Črni ribez naj ima zavetno lego in tak sestav zemlje, da se bodo koreninice mogle dobro razvijati in da bo zemlja v poletnih mesecih dovolj vlažna. Letnih padavin mora biti za črni ribez vsaj 1000 mm. In še to, da so med letom primerno razporejene. Vprašanje vlage rešujejo v kočljivih področjih tudi z zastiranjem ali mulčenjem zelene mase trav ali travne-deteljne mešanice, ki poleg tega znižajo s tem obdelovalne stroške (okopavanje le 1- do 2-krat), ker je pas s travno-deteljno rušo med vrstami širok 1,5 m, obdeluje pa se le pol metra ob vrsti grmov na vsako stran. Zastiranje ima še to prednost, da zemljo, ravno na humusu, obogati z organsko gnoto, ki je prepotrebna za dober pridelek. V naših zemljah na splošno primanjkuje humusa, zato bo dobrodošel način obdelave nasada črnega ribeza v kombinaciji z zastiranjem. Prvi odkos uporabimo za zastirko, drugega pa za živinsko krmo. Prvi odkos nam bo torej zadrževal zemeljsko vlago in nam obogatil zemljo ter pocenil obdelovalne stroške, drugi odkos pa bo vir krme, posredno vir gnoja in rodnosti.

Poleg oskrbe parcel črnega ribeza z organskimi gnojili je za dobro rodnost potrebno tudi vsakoletno dodajanje mineralnih gnojil v približnih količinah: 300 kg čilkega solitra ali nitromonkala, 200 do 300 kg kalijeve soli in 200 do 300 kg superfosfata. Vsa ta gnojila dajemo istočasno, in sicer v dveh obdobjih: vsakokrat vsakemu grmu po 70 do 80 g mešanice omenjenih gnojil, n. pr. 30 g čilkega solitra, 20 g superfosfata in 20 g kalijeve soli. Prvič gnojimo marca ali v začetku aprila, drugič pa v enakih razmerah in količinah konec julija ali v začetku avgusta, po trgatvi.

Naj navedem še nekaj najvažnejših del, ki jih bomo morali pri negi in vzgoji črnega ribeza izvajati: redno škropljenje, redna in pravilna rez ter trgatve in sortiranje in hitra odprava blaga.

Škroplimo 1-krat pozimi z rumesanom, 1-krat spomladi pred cvetenjem (meseca maja) in 1-krat poleti po trgatvi — obakrat z bakrenim apnom ali difthanom z dodatkom lindana, gesarola itd.

Rez močno vpliva na rodnost in rentabilnost samega nasada — toda o tem pozneje, ko se bodo interesi sami oglašili in zahtevali nasvete in predavanja — in kar je še posebej važno: ogled že rodnih nasadov, ki jih je v Sloveniji že dovolj. Na takih nasadih naj bi se vsi bodoči jagodičarji privadili osnovnemu delu — saditvi, rezi in zastiranju — torej delu, ki jim še ni znano.

Največ dela terja pač trgatve. Če upoštevamo, da nabere en nabiralec na dan 50 kg plodov in da nam nasad v polni rodnosti (v 4. letu) da približno po 3 kg plodov na grm — tedaj lahko vsak preračuna, koliko delovnih moči bo potreboval v razmeroma atkern časovnem razdobju, in kje jih bo sploh dobil. Priporočajo celo otroke, šolsko mladino, ljudi, ki hodijo obirat hmelj, in podobno.

Cepprav še nimamo praktičnih izkušenj, po mojem mnenju ni bojazni za neuspeh — če so pač dani osnovni rastni pogoji (zemlja, lega, klima, vlaga) in pa vestno strokovno delo. Zavedati se namreč moramo, da ni vse moč misli, temveč ima veliko vlogo moč razuma in, če hočemo, kmetove preračunljivosti.

Črni ribez rabi dobrega oskrbnika, vestnega in pametnega, rabi strokovno sposobnega kmetovalca. Upam, da bodo prvi, ki so se prijavili za obnovo črnega ribeza, s svojim delom lahko kmalu potegnili za seboj še sosedo, saj so možnosti izvoza črnega ribeza neomejene, cena pa, kot se govori, bo še na vabljivi višini.

M. P.

Počasni, vendar prizadevno!

NEL VNO SO HRASTNISKI KRAJEVNI ODBORI PREGLEDALI NEKAJ VEČ KOT ENOLETNO DELOVANJE — VSEPOVSOD ENAK REFREN: PREMALO SREDSTEV ZA UREDITEV VODOVODOV, CEST IN OSTALIH KOMUNALNIH NAPRAV — POVSOD PA SO OBČANI RADI POMAGALI IN POVEČALI VREDNOST VLOŽENEGA DENARJA V KOMUNALNE OBJEKTE

Ko so odborniki Občinskega ljudskega odbora v Hrastniku pred kratkim razpravljali o celotnem delu krajevnih odborov, so se bolj spoznali vse velike in majhne težave, probleme in pomanjkljivosti njihove dejavnosti. Važno je to, da so ugotovili veliko prizadevnost malone vseh krajevnih odborov za čimprejšnjo izgradnjo in ureditev najbolj potrebnih krajevnih naprav. Del teh potreb so lani krajevni odbori s pomočjo občinskega ljudskega odbora in pomočjo volivcev že uredili, ostane pa še kopica nalog, ki jih bo treba v bližnji prihodnosti zadovoljiti.

Najvažnejša pa je vsekakor ugotovitev, da so najbolj delali tisti krajevni odbori, ki so se tesno naslonili na vsake odbore SZDL in preko njih reševali celotno problematiko. To pa pomeni, da so bili volivci vseskozi seznanjeni s tekočim delom krajevnega odbora in na več sestankih skušali skupno urediti prvenstvene naloge in potrebe.

Tako so na Čečah najbolj potrebno krajevnega urada oziroma prostorov, kjer bi se razvijala celotna dejavnost. Čečani so začeli na temeljih nekdanjega zadružnega doma dvigati stavbo, ki jim bo odlično služila za sestanke, prireditve in ostalo dejavnost.

V imenu zadrge za svoj žep...

Poslovodja trgovine na Velikem Trnu in komercialist KZ Videm-Krško sta v imenu zadrge nakupila 3000 kg jabolk in jih prodala v Zagreb. Pri tem sta nedovoljeno zaslužila približno 30.000 din.

V prodajalni »Požuna« v Trbovljah so prodajali pokvarjene makarone. Preostalo količino makaronov, ki je bila še na zalogi, je tržni inšpektor izločil iz prometa.

Okrajni in občinski tržni inšpektorji so odkrili večje število ljudi, ki so se ukvarjali s šušmarjenjem. Vse te osebe so tržni inšpektorji naznanili sodniku za prekrške v kaznovanje, medtem ko so svetom za gospodarstvo pri občinskih ljudskih odborih predlagali, da izdajo odločbo v smislu 88. člena uredbe o obrtnih podjetjih in delavcih.

Občinski tržni inšpektorat v Trbovljah je odkril nekaj črnih vinotočev, kjer so prodajali jabolčnik. Tržni inšpektor je samo v dveh primerih zasledil več kot 4000 l jabolčnika. Poudariti je treba, da se je nedovoljena prodaja alkoholnih pijač in jabolčnika na domovih delavcev v Trbovljah že kar naprej udomačila.

Spet 23 šoferjev

Prejšnji četrtek so bili v Brežicah izpiti za voznike motornih vozil. Od 42 prijavljenih je uspešno opravilo izpit 23 kandidatov, medtem ko so 19 kandidatov napotili v izpopolnjevanje znanja v tem za javni promet važnem poklicu.

Avto-moto društvo v Brežicah je kandidato strokovno sicer dobro pripravilo, vendar je nizek odstotek uspešno opravljenih izpitov razveseljeval dokaz, da se danes kvalificirajo le dobri kadri, od katerih je odvisna varnost javnega prometa in čuvanje ljudskega premoženja.

V Savnjski peči gradijo hrambo za gasilsko orodje. Vaščani pa menijo, da gre celotna stvar nekoliko po polje. Oziroma, da se posamezniki trudijo in prizadevajo, ostali pa stojijo ob strani. To seveda ni prav, kajti le s skupnimi napori bodo lahko dogradili začeto.

V Turju imajo največje težave z vodovodom. Zbrani imajo že 700.000 dinarjev. Tudi v tej vasi so ljudje, ki so pripravljene pomagati pri delih za dograditev vodovoda, so pa žal tudi taki, ki hočejo pri teh delih čimveč zaslužiti. Torej bo moral vsaki odbor SZDL posušeno poprijeti in zbrati okrog sebe vse prizadevne vaščane, tiste pa, ki bi se radi s temi sredstvi okorščali, spomniti na to, da so prav tako potrebni pitne vode kot vsi ostali.

In tako se vleče zanimiva slika dejavnosti posameznih krajevnih odborov. Tam kjer so bolj prizadevni, dosegajo lepše uspehe, kjer so manj, manjše.

Letos jih, kot rečeno, čaka nešteto nalog. Vsak po svoje so pripravljene pripomoči k večji blaginji, oziroma zadovoljitvi osnovnih potreb vaščanov. Prvenstvena važnost pa je vsekakor to, da krajevni odbori navežejo še tesnejše stike z vsakimi odbori SZDL in skupno z njimi obravnavajo in rešujejo vse težave.

Občinski ljudski odbor pa bo

kajpak tudi letos pomagal s sredstvi, kolikor bo mogoče.

(v)

Kuharski tečaj v Brežicah

Gospodinjski center v Brežicah je organiziral kuharski tečaj za mlade gospodinjice. Zanimanje za izpopolnitev v kulinarčni umetnosti je bilo veliko in se je že v začetku prigrasilo za tečaj 20 začetnic — bodočih gospodinj.

Tečaj, ki poteka v dveh izmenah, je v prostorih Kmetijske proizvodnje zveze v Brežicah.

Rigolanje vinograd z rigolnim strojem

Tržišče

Problemi, ki jih bo treba rešiti

Iz vodovoda pred šolo stalno teče voda, tako da je pred vodovodom vedno blato, poleg tega brenči in hišah iz vodovoda, kakor star, pokvarjen radio. Ob večjem deževju in nalivih voda postane tako kalna, da nekaj časa ni za rabo. Odgovorni činitelji bi se morali zanimati za popravilo vodovodnih naprav, da se voda ne bi po nepotrebnem razlivala, saj je treba plačati zanjo precej visoko takso.

Čas bi že bil, da se most čez potok na Mostecu popravi ali pa napravi nov, ker se prav lahko zgodi, posebno ponoči, da pride do kakšne nesreče. Kdo je za to odgovoren, ne vem, mislim pa, da bi krajevni odbor moral pokreniti vprašanje tega mostiča, saj bi bilo mogoče vse to napraviti z malo truda in materiala.

Se za časa bivše občine Tržišče so preskrbeli mikrofon in zvočnike za razglasno postajo v kraju. En zvočnik je bil obšen na poslopu občine, a drugi na šoli. Vse skupaj je nekaj časa prav lepo funkcioniralo: čula se je glasba, poročila, vremenske napovedi — a kar je bilo za gospodarje najvažnejše: navodila za razna dela na vrtovih in po polju, posebno o borbi proti peronospori v vinogradih. Ker nimajo vsi prebivalci radia, se je to pokazalo kot zelo praktična stvar. Sedaj nas pa zanima, kje so ti zvočniki, napeljava in mikrofoni? Ljudje v Tržišču želijo, da se ti zvočniki montirajo nazaj, kjer so bili, in da se spet redno začne s prenosi razglasov, poročil, glasbe itd.

Poseben problem v Tržišču je pošta. Prebivalci Tržišča in okoliških vasi se vedno bolj pritožujejo in kritizirajo nered na pošti. Zahtevajo, da se pes in mačka odstranita iz poštnega urada, kamor ne spadata, in da tovarišča poštarica malo bolj uredi svojo zunanost, vsaj za časa urednih ur.

Potujoči kino tudi Tržišče večkrat obišče. Zeleti je le, da bi se prikazovali bolj kvalitetni filmi in ne kot nedavno, ko je celo mladina odhajala s predstave nezadovoljna. Namesto takih starih filmov je boljše, da se organizira kakšno kratko predavanje s poučnim filmom, ali o najnovejših političnih dogodkih doma in po svetu in o družbenem življenju sploh.

Dolžnost članov SZDL in KUD ter ostalih organizacij bi bila, da dvignejo ne samo mladino, ampak tudi starejše iz njihove politično-ideološke zaostalosti, ki zadržuje širši razvoj in napredek družbenega življenja. Ob takih priložnostih naj se ljudstvu v kratkih predavanjih obrazloži, kaj je socializem, njegov pomen in cilj itd.

Dramski odsek KUD v Tržišču je pred kratkim goščeval v Senti-janu, a nedeljo pozneje v Tržišču ponovil komedijo »Kam iz zadrega«, in sicer spet z dobrim uspehom v vsakem pogledu. Tudi tokrat je bila dvorana napolnjena, kar je znamenje, da si Tržiščani in okoličani žele kulturnega razvedrila.

Sedaj pripravljajo gledališčniki, kakor se sliši, spet drugo igrano, katero vaščani že željno čakajo.

Bilo bi bolje...

Kmetijska zadruga Dole pri Litiži je postala neki prodajalni v Radečah 300 jaje in nekaj vreč kvalitetnega fižola. Poslovodja prodajalne je brž ugotovil, da ni naročil toliko jaje in fižola in je 200 jaje in nekaj vreč fižola vrnil, ostalo pa obdržal. Lahko si mislimo, kako so bili v zadrugi na Dolah začuden, ko so dobili večino pošiljke nazaj; to tembolj, ker je bila cena teh jaje in fižola precej nižja kot pa na trgu v naših delavskih središčih.

»Natančnost« poslovodje v Radečah ni kaj oporekati, toda vseeno se vprašujemo: ali je bilo res treba jaje in fižol vrniti? V istem času je v Trbovljah primanjkovalo obojega. Poslovodja bi bil storil dobro dejanje, če bi bil jaje in fižol poslal trgovskemu podjetju »Vitaminska« v Trbovljah (vsak dan odpelje namreč poseben avtomobil od tamkaj v Trbovlje). Poslovodja bi bil s tem pripomogel k boljši preskrbi delovnih ljudi v Trbovljah, z drugimi v Dolah pri Litiži pa prihranil prevozne stroške...

-nc

Inž. Rudolf Babič: II (Nadaljevanje) VIDEL SEM ZLATO MOSKVO

Plastičnost je res presenetljiva, vendar je zaslon izredno drag, razen tega se pa med predstavo sploh ne smeš ganiti, ker le v enem položaju glave res brezhibno vidiš.

Najbolj pisane in živobarvne slike v svojem življenju pa sem videl na spartakiadi — olimpiadi sovjetskih narodov. Na velikanskem športnem prostoru, ki je ves posejan s stadioni, bazeni, igrišči in parki, stoji velik stadion, ki ima 110.000 sedišč. Tu smo prisostvovali otvoritvi spartakiade, kamor je vsaka republika ZSSR poslala svojo ekipo. Kroji posameznih republik so različni, vsi pa zelo živobarvni. Tu sem prvič v življenju videl izvajati proste vaje otroke, stare 2—3 leta, izvajanja pa so bila tako precizna, da sem dobil vtis, da so ti otroci znali prej telovaditi, kot pa hoditi. Videl sem okrog 500 telovadcev istočasno vrtni veletoč, vse v enakem taktu, istočasno izvajati razne vaje na bradlji, drogu in švedski gredi. Mladinci in mladinke so z rutami, ki so bile na vsaki strani druge barve, zlagali po celotnem stadionu napis za našo državo, ki je bil v modro-rdečem in modro-črnih kvadratnih metrov zgradb je

bilo porušeni, okrog 2 milijona pa je bilo, treba generalno popraviti. Rusi so porušene dele enostavno splanirali in spremenili v parke; sedaj jih je 56. Edino, kar še spominja na te težke čase, sta dva velikanska Parka zmage in na granitni podstavci postavljen tank, ki stoji ob glavni cesti do Kronstadta na mestu, kjer je tekla fronta.

Mesto, je zgradil Peter Veliki v delti reke Neve, ki se tu razcepi na 48 rokavov in ima zato mesto okrog 500 mostov. Glavna ulica je Nevski prospekt, ki je dolg 7 kilometrov, zgrajen pa je skoraj iz samih palač. Najslavnejša je tista palača s 1050 sobami, kjer so svoje čase stano-

vali ruski carji, sedaj pa je že spremenjena v galerijo, kjer je razstavljeno preko 2 milijona slik. Saborno cerkev, ki je preurejena v muzej, sedaj restavirajo; samo za pozlatitev kupole so porabili 300 kg zlata! Univerza s 15.000 študenti, Akademija umetnosti, Admiraliteta — so krasne umetnine, ki jih je vredno ogledati. Na splošno pa ve-

da je dobil krasno palačo, ki jo je že prvo noč zalagal in ki mu jo je velikodušno Katarina naslednji dan ponovno podarila. Po smrti Katarine je Pavel ta dvorec spremenil v žrebčarno, češ da je tudi prej služil žrebčarni...

Zanimiv je tudi njen spomenik, katerega fotografije pa ne moreš dobiti, na visokem piedestalu stoji Katarina, okrog njenih nog pa sede njeni favoriti — seveda le najvztrajnejši, saj bi bilo zelo težko dobiti prostora za vse...

V Leningradu je tudi 300 cerkev, od katerih je še 40 v »obratu«. Ogledati smo si tudi Smolni, kjer je bil štab Velike revolucije in od koder so imeli radijsko zvezo z »Aurora« poročnika Šmita, ki je s strela na Zimsko palačo dala znamenje za začetek revolucije.

»Aurora« je še sedaj zasidrana na Nevli, spremenjena pa je v mornarsko šolo. Ker je prestara, v vojski ni sodelovala, samo njeni topovi so na okopih pomagali braniti svobodo sovjetskega naroda.

Stanovali smo v hotelu »Asteria«, ki je bil svoje čase urejen samo za prince in velike kneze in ki ga je tudi Hitler rezerviral za slavnostni banket. Sedaj pa imajo vstop le tujci in težko si je zamisliti jezik, ki ga zidovi še niso slišali. Urejen je razkošno — vse v marmoru. Posameznih sob sploh ni, vsak gost ima na razpolago

celo stanovanje. Seveda so temu primerne tudi cene. Vse hotele upravlja »Inturist« in so v prvi vrsti rezervirani za inozemce. Zato je tudi potovanje v ZSSR, čeprav je vlak poceni, skoraj nemogoče, ker pa čnikar ne dobiš sobe. V Moskvi sem govoril s starimi inženirji, katerih mesečna plača je mnogokratnik cene železniške karte do Leningrada, ki so mi pripovedovali, da bi zelo radi enkrat v življenju obiskali Leningrad, da pa je to popolnoma nemogoče. Sicer sovjetski ljudje hodijo na letni oddih, toda le v domove kolektiva, potovanje v neznanje je pa sploh iluzorno. V vseh nadstropjih hotelov v Moskvi so skupna prenočišča za domačine, saj mora vsak Rus enkrat v življenju videti matjuško Moskvu.

Sicer se pa sistem sovjetskega gostinstva bistveno razločuje od našega. Gostinčarji in kavarji v našem smislu sploh ne poznajo; imajo le velike restavracije, ki so namenjene tujcem, in pa okupacijske valnice za domačine. V okrepčevalnicah dobiš boršč in šči, silno veliko pa prodajo hrenovk. Restavracije so razkošno urejene, stazne, prti so vedno čisti, postrežba je zelo solidna in hitra, cene pa precej zasuljene. Domačini si privoščijo takšno razkožje le ob posebnih priložnostih, pijejo pa tudi takrat zelo malo. Pijačo naročajo le na grame, kar je sprito visokih cen popolnoma razumljivo. (Konec razgovora)

NOVICE IZ ZASAVJA

Zagorski obrtniki so zborovali

V ZAGORJU JE BIL OBCNIZBOR PODODBORA OKRAJNE OBRATNE ZBORNICE, KI GA VODI PRIZADEVNI JOZE TURK — ZBORA SE JE MED DRUGIMI GOSTI UDELEŽIL TUDI SEKRETAR OBCINSKEGA KOMITEJA ZKS ZAGORJE FRANC LUDOVICO, KI JE V RAZPRAVI PRINESEL NEKAJ TEHNIŠKIH MISLI

Položaj obrti v Zagorju se je izboljšal, odkar državni in pri-

Vrhovo

Praznovanje Dneva žena. — Kakor vsako leto je tudi letos Prosvetno društvo na Vrhovem priredilo akademijo v počastitev Dneva žena. Da se naše žene zanimajo za svoj praznik, nam priča obisk prireditelje, saj je bila dvorana polna. S pomočjo SZDL in PGD Vrhovo je prosvetno društvo vsem ženskam pripravilo majhno zabavo. Zarazvedrilo in ples je igrala domača godba, tako da so bile vse žene razpoložene in zelo zadovoljne. K. K.

HRASTNIK

Mednarodni praznik žena so v Hrastniku prav slovesno počastili. V polni dvorani »Svobode II« v Sp. Hrastniku je domača »Svoboda« z izbranim programom zadovoljila vse poslušalce.

Poleg te proslave so priredili slovesnost za vse zaposlene žene tudi v hrastniški Steklarni, ki jo je organizirala sindikalna podružnica tovarne. Enake proslave so imeli nadalje z izbranimi sporedi tudi v Zg. Hrastniku in v Praprotnem.

Sah v Sp. Hrastniku. — Pred nedavnim smo pisali o ustanovitvi šahovske sekcije pri »Svobodi II« v Sp. Hrastniku. Danes lahko že rečemo, da je mlada sekcija, ki šteje 31 članov in 13 pionirjev, dosegla že več uspehov. Člani so tekmovali že s klubom »Svobode I« iz Zg. Hrastnika, kjer so zmagali slednji. Pionirji so opravili že dva turnirja in sicer v januarju in februarju. Nadalje so imeli v gosteh pionirje iz Zagorja. Pionirski odred »Ivan Cankar« je odigral prijateljsko srečanje na 10 deskah z zmago 8:2.

Mlad šahovski sekciji naj bi uprava društva nudila več pomoči kot do sedaj.

Čipkarski tečaj. — Na rudniku so končali z uspehom čipkarski tečaj, ki ga je obiskovalo 22 tovarišic in ki so ga tečajnice same finansirale. V nedeljo so na razstavi pokazale, kaj so se naučile, in jim lahko k doseženim uspehom čestitamo. — Podobnih tečajev si še žele.

Šiviljski tečaj. — Društvo prijateljev mladine je organiziralo za žensko mladino v Sp. Hrastniku šiviljski tečaj. Zanimanje za tečaj je bilo veliko, saj se ga udeležuje preko 40 mladink.

OBCNI ZBOR ŠD »BRATSTVO«. — Pred kratkim je bil občni zbor ŠD »Bratstvo«. Na njem so predvsem obravnavali vzroke slabih rezultatov v nogometnih tekmah društva v preteklem letu. Storitve so bili potrebni sklepi za izboljšanje stanja. Treba bo izboljšati disciplino med igralci, ki bo prav gotovo pripomogla k boljšim uspehom. Tudi sistematični treningi bodo potrebni, in sicer za vse igralce in ne samo za posameznike. V društvu pa bo treba vključiti še več mladincev in pionirjev. Poseben problem društva pa bo v letošnjem letu pomanjkanje denarnih sredstev.

Društvu želimo v nadaljnjem delu obilo uspehov, to še tem bolj, saj je bilo nogometno moštvo ŠD »Bratstvo« poleg »Rudarja« iz Trbovelj in »Proletarca« iz Zagorja nekoč najboljši moštvo v okraju.

Leskovec

Domače Prosvetno društvo je pred kratkim uprizorilo »Tri vaške svetnike«. Kljub temu, da so skoraj vsi igralci sami začelniki, so svoje vloge dobro odigrali. Med najboljšimi je bil župan.

Mladim igralcem so dali gledalci priznanje s tem, da so do zadnjega kotička napolnili dvorano, kar dokazuje, da imajo gledališke prireditve radi. Igralcem so z živahnim poskanjem dali vse priznanje in jim s tem vili spodbudo za nadaljnje delo.

Izobraževalni tečaj. — Na župniški RK so leskoveška dekleta dokazala, da so na predavanjih mnogo pridobila. Tečaj RK je obiskovalo preko 20 deklet, ki so uspešno opravila zaključni izpit.

Dekleta so se udeležila še gospodinjanskega tečaja, ki so ga z velikim veseljem obiskovala. Ob zaključku so tečajnice priredile razstavo kulinarčnih dobrot, ki je prav dobro uspela.

ker je nekaj fantov, ki so imeli tu lep zaslužek, odšlo v tujino. Vsekakor se je treba nad tem resno zamisliti. Verjetno je, da je tudi v našem kraju dovolj potrebnih strokovnih moči, na drugi strani pa bi imeli stalen stik z vajenci. Nadalje je opozoril obrtnike na možnost socialnega zavarovanja, ki jim ga nudi naša družba.

Zagorski obrtniki so pred nedavnim priredili tradicionalni obrtniški ples, ki je izvrstno uspel. S sredstvi, ki jih je dala ta prireditev, bodo obdarili stare obrtnike. (m)

Praznik žena. — Mestni odbor SZDL Videm-Krško je v počastitev Dneva žena v kino dvorani priredil uspešno akademijo, katere se je udeležilo okrog 250 ljudi. Uvodne besede je imela tov. Sorlijeva, ki je govorila o pomenu tega praznika in vlogi žene danes. Sledil je kulturni program, ki so ga izvajali dijaki krške gimnazije in prosvetni delavci tega zavoda.

V Leskovcu je bilo v nedeljo popoldne na akademiji v proslavo praznika žena okrog 300 domačinov, ki so dali vse priznanje nastopajočim učencem domače gimnazije in osnovne šole. Na koncu je lutkarski krožek uprizoril dve igrici z lutkami, ki so jih tamkajšnji pionirji izdelali sami.

Proslave praznika žena so bile tudi v ostalih večjih krajih občine, ki so bile vse dobro obiskane. —a

Avto-moto krožki. — Avto-moto društvo Videm-Krško je v enem mesecu ustanovilo kar pet avto-moto krožkov po šolah, in sicer: v Vidmu-Krškem 2, v Leskovcu, na Zdobah in Velikem Podlogu. V teh krožkih se učenci seznanjajo s prometnimi znamenji in cestno-prometnimi predpisi. V kratkem bodo imeli tudi strokovna predavanja o avtomobilizmu. — Za pridne obiskovalce bo društvo

BREŽICE

Mladinska maskarada. — Prejšnjo nedeljo je osnovna organizacija LMS Brežice priredila mladinsko maskarado. Prireditelj je spričo velike udeležbe zelo dobro uspela. Predvsem je bilo opaziti precej mladine s trgovske šole in gimnazije, kar je hvale vredno spričo okoliščin, da je ta mladina sicer slabo povezana z izvenšolsko brežiško mladino.

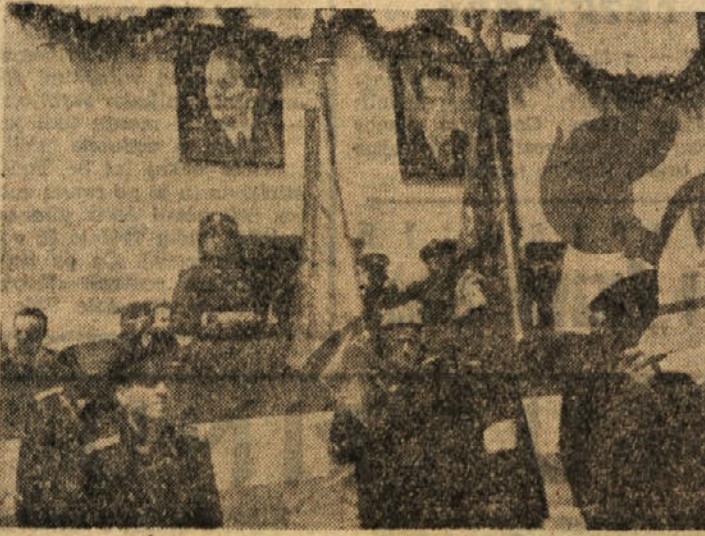
Ob tej priložnosti se mladina iz Brežic zahvaljuje vsem trgovskim podjetjem iz Brežic, ki so jo ob tej prireditvi s prostovoljnimi prispevki podprla. D. G.

Glasbena šola. — DPD »Svoboda bratov Milavcev« iz Brežic bo priredila v nedeljo, 17. marca ob treh popoldnih v sindikalni dvorani Opekarni in v ponedeljek, 18. t. m., ob 8. uri zvečer v Prosvetnem domu v

Brežicah glasbeno šoloigro Janke Gregorice »Vasovalci« in vokalni koncert umetnih in narodnih pesmi. V. I.

LOKE-KISOVEC

»LOSKI GLAS«. — Občnega zbora mešanega pevskega zbora »Loki glas«, ki deluje v DPD »Svoboda« v Lokah-Kisovcu, se je udeležilo lepo število prijateljev te zvrsti kulturnoumetniške dejavnosti. Lani so pevc tega društva pripravili en koncert in eno spevoigro. Priponniti pa velja, da imajo člani pevskega zbora težave zaradi tega, ker hodijo v službo na vse tri delovne tretjine. Tudi letos namerava pevski zbor »Loki glas« nastopiti s koncertom in to v kratkem. Udeleženci občnega zbora so počastili spomin 8 pevcov, ki so žrtvovali življenje med NOV.

Senovski gasilci, ob razvitiu zastave

TRBOVELJSKI TEDNIK

Zadnjo nedeljo je v Trbovljah prvič gostovalo celjsko mestno gledališče. V gledališki dvorani Delavskega doma se nam je predstavilo s sodobno poljsko dramo Jerzya Lutowskega — »Dežurna služba«. Delo je zrežiral Sveta Jovanovič.

Minuli ponedeljek je bila v prostorih občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah seja občinskega sveta »Svoboda« in prosvetnih društev.

Navzoči zastopniki posameznih kulturnoprosvetnih društev so na njej zlasti razpravljali o programih prirediteljstva za delavski praznik

— 1. maj in še za nekatere druge bližnje proslave.

Na brzoturnirju »Rudarja« za prvenstvo v mesecu marcu je igralo 13 šahistov. S točko in pol naskoka je zmagal Jazbec ml. Neodločeno je igral s Štribarjem, ostale partije pa je dobil. Drugoplasirani Štribar je remiziral z mladincem Galo in izgubil s Škrbecem. Tomšič je dobro začel, kasneje pa je popustil. Presenetil je Kokalj.

V četrtek 7. marca, se je odigralo prvo kolo moštvenega sindikalnega prvenstva Trbovelj v

iz Turja

ZIVINOREJSKO PREDAVANJE. — Vaški odbor SZDL je organiziral pretekli mesec prvo poučno predavanje o živinoreji. Predaval je veterinar Smrekar o »Higieni hleva, prehrani goveda in zajedalcih«. Res dobro pripravljenemu predavanju so vaščani sledili z zanimanjem. Seveda ni manjkalo raznih vprašanj, na katera je predavatelj prav rad odgovoril.

Drugo predavanje, ki bo nekako nadaljevanje prvega, »Prva pomoč pri porodu«, bo v nedeljo, 10. marca, ob 14. uri, prav tako v

pripravilo prijetno presenečenje s propagandno vožnjo.

Melioracijska dela. — Na pobudo občinskega LO Videm-Krško so se v Krškem zbrali predstavniki OLO Trbovlje in OLO Novo mesto ter občine Brežice, da proučijo možnosti melioracije Krškega polja. Za ta dela bosta OLO Trbovlje in OLO Novo mesto v letošnjem proračunu predvidela vsak po 2 milijona dinarjev.

Tekmovanje s skiroji. — Za to tekmovalstvo so pionirji in pionirke v Vidmu-Krškem vedno bolj navdušeni. Prav zaradi tega bo avto-moto društvo v kraju priredilo v nedeljo, 17. t. m., ob 10. uri dopoldne tekmovalstvo s skiroji. Pričakujejo, da

se bodo tekmovalstva udeležili tudi pionirji iz bližnje okolice, tako da bo konkurenca mnogo večja kot ob zadnjem tovrstnem tekmovalstvu.

Predavanja o varnosti prometa. — Zadnji mesec je Avto-moto društvo Videm-Krško izvedlo 22 predavanj o varnosti prometa, ki so bila po večini spremljana s filmi. Podobno predavanje bo tudi v Vidmu-Krškem za odrasle. Ker so ta predavanja namenjena predvsem pešcem in kolesarjem, je zaželeno, da se jih le-ti v čim večjem številu udeležijo. Hkrati se bodo poslušalci seznanili s cestno-prometnimi predpisi, kar bo tudi doprineslo k zmanjšanju prometnih nezgod. —a

STARA VAS

Gledališka igra. — Kakor smo že pisali, bo LMS naštevala igrice »Trije vaški svetniki« in bo z njo nastopila v nedeljo, 24. marca, ob dveh popoldnih. Izreči moramo pohvalo mladincem, da kljub delu, zlasti v vinogradih, redno prihajajo k vajam, ki jih imajo trikrat tedensko. Čeprav pridejo z dela utrujeni, jim ni žal časa, ki ga žrtvujejo za kulturnoprosvetno delo, čeravno se vaje zavlečejo tja do enajstih ponoči.

Pri izvedbi igre jim želimo obilo uspeha. Gasilski tečaj. — Tukajšnje PGD je organiziralo tečaj za izprašane gasilce, ki je kar dobro uspeval. Prav lepo je bilo videti, ko so se zbrali gasilci, tja od mladincev pa do starihov, ki so želeli izpopolniti svojo izobrazbo. Zda pa se je že začelo

Gasilski tečaj. — Tukajšnje PGD je organiziralo tečaj za izprašane gasilce, ki je kar dobro uspeval. Prav lepo je bilo videti, ko so se zbrali gasilci, tja od mladincev pa do starihov, ki so želeli izpopolniti svojo izobrazbo. Zda pa se je že začelo

Gasilski tečaj. — Tukajšnje PGD je organiziralo tečaj za izprašane gasilce, ki je kar dobro uspeval. Prav lepo je bilo videti, ko so se zbrali gasilci, tja od mladincev pa do starihov, ki so želeli izpopolniti svojo izobrazbo. Zda pa se je že začelo

GLEDALIŠKA IGRA. — Z dograditvijo in prenovitvijo Doma »Svoboda« v Lokah-Kisovcu se je močno povečala dejavnost posameznih sekcij društva »Svoboda«. Tako so imeli pred kratkim premiero igre »Ploha«, ki je že druga uprizoritev dramske družine v tej sezoni. Z njo so igralci gostovali že v Šentgotardu in na Vranskem.

PROMETNO ZNAMENJE. — Pred osnovno šolo na Lokah še do sedaj niso namestili prometnega znamenja za šolo. Le sreči je pripisati, da se doslej še ni zgodila kakšna prometna nesreča na tem mestu. Dan za dnem drvijo avtomobili mimo te šole v Zagorje ali pa v Ljubljano. Poudariti pa je treba, da drži mimo te šole edina cesta, ki veže zasavske revirje z Ljubljano in obratno. Zato bi bil pač skrajni čas, da pristojni činitelji v kraju poskrbe za to nujno potrebno prometno znamenje ob cesti. Zna se prej ko slej zgoditi, da bomo dobili kakšno žrtev zaradi neprevidne vožnje šoferjev.

TEŽAVE S KRUHOM. — Včasih so na Loke in Kisovec dovažali kruh. Sedaj pa tega ni več. Ker je Zagorje sorazmerno precej oddaljeno, morajo sedaj tamkajšnje gospodinjice same peči kruh. To pa pomeni spet korak nazaj v t. m., da bi žene razbremenili pri gospodinjinskih delih, kar je tudi ena izmed naših najvažnejših nalog. Zato bi bilo prav, da bi loške in kisovske gospodinjice lahko kmalu spet doma kupovale kruh. (m)

Na nogometnem igrišču »Svobode« v Kisovcu sta se preteklo nedeljo srečali moštvi mladincev Industrijske rudarske šole iz Zagorja in »Svobode« iz Kisovca. V prvem polčasu sta bili obe moštvi enakovredni, toda proti koncu igre je gostom iz Zagorja očitno zmanjkalo sapa. Po začasnem vodstvu so morali kloniti z 2:4 vzdržljivostim domačinom.

Obe enajstorki sta na trenutke zaigrali prav dobro. Pozna pa se jim seveda, da še niso docela v formi.

Tekmo je sodil Lado Gostiša.

TRBOVLJE

Gospodinjški center v Trbovljah je organiziral pretekli teden po posameznih rajonih predavanja za gospodinjice in druge zainteresirane o vrtništvi. Obisk je bil na posameznih krajih različen, povsod pa so gospodinjice pokazale izredno zanimanje za tovrstna predavanja in so izrekle željo, naj bi se podobna predavanja prirejala redno.

Kmetijska zadruga Trbovlje v letošnji zimski sezoni izredno živahno deluje na področju izobraževanja svojih članov. Poleg dosedanjih strokovnih predavanj in tečajev, o katerih smo

že pisali, je v zadnjem času priredila v Četah za gospodinjice in za udeležence gospodinjanskega tečaja, ki ga je tamkaj organiziral Gospodinjški center iz Trbovelj, še tri nadaljnja predavanja, in sicer o perutninarstvu, o svinjereji in o mlekarstvu. Vsa tri predavanja so bila lepo obiskana in udeležence zelo hvaljevali.

V šoli na Partizanskem vrhu pa je kmetijska zadruga priredila dne 7. marca strokovno predavanje o mlekarstvu, predvsem za člane in za kmetičke gospodinjice, ki oddajajo mleko preko KZ v Trbovlje.

Tudi to predavanje je bilo dobro obiskano in so poslušalci prosili, naj bi se podobna predavanja prirejala večkrat tudi v njihovem oddaljenem okolju.

Sadjarje. — Kmetičke in vrtničke, prav posebno pa gospodinjice obveščamo, da bo v torek, 19. marca, priredil Gospodinjški center iz Trbovelj strokovno predavanje o sadjarstvu in gojenju okrasnega grmičevja.

Predavanje bo v Domu »Svobode« v Trbovljah II ob treh popoldnih in bo po možnosti spremljano s slikami. — Pridite!

Senovo

Gledališka dejavnost. — Pred kratkim so člani dramske sekcije »Svobode« na Senovem v režiji dr. Jožeta Cakša uprizorili dramo »Dežurna služba«. K izvedbi tega odrskega dela velja pripomniti, da so se igralci z njim lepo postavili in pri obeh predstavah prijetno iznenadili senovsko gledališko publiko. Igra se je odgledala lepo število ljudi, ki so zelo zadovoljni odhajali domov z željo, da bi jim igralci spet kmalu pripravili prijetne ure kulturnega razvedrila.

ZAGORJE

SEJA SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO. Pod redstvom predsednika sveta za prosveto in kulturo pri OLO Zagorje, tov. Dušana Kolence, so člani sveta na svoji redni seji razpravljali o ustanovitvi Gospodinjškega centra in o kulturnoprosvetni dejavnosti v občini Zagorje. Razpravljali so nadalje o tradicionalnem V. jubilejnem zagorskem festivalu, ki bo letos od 28. junija do 4. julija.

LEP USPEH ZAGORSKIH SKAKALCEV. — Na republiškem prvenstvu v smučarskih skokih, ki je bilo predenjo nedeljo v Bohinju, sta sodelovala tudi dva člana SK »Zagorje«, in to pionirja Edi Juvan in Danilo Bantan. V močni konkurenci sta med najboljšimi pionirji zasedla častno šest (Edi Juvan) in sedmo mesto (Danilo Bantan). — Obema mladim

ma zagorskima skakalcema iskreno čestitamo k uspehu.

ZAGORSKI KEGLJACI LETOS USPEŠNEJŠI. — Kegljaci »Proletarca« iz Zagorja so lansko leto izpadli iz republiške lige. Letos tekmujejo v vzhodni coni, kjer so doslej dosegli zelo dobre uspehe. Tako so v zadnjem srečanju kegljcem iz Ljutomeru na kegljišču »Tekstilca« v Mariboru podrl kar 4804 kline. Želimo, da bi zagorske kegljace prihodnje leto spet videli v družbi najboljših slovenskih kegljacev.

USPEL AVTOBUSNI IZLET V PLANICO. — Turistično opeševalno društvo iz Zagorja je za začetek letošnje sezone pripravilo avtobusni izlet na tekmovalstvo v smučarskih poletih na 125-metrski skakalnici v Planici. Udeleženci so bili z organizacijo izleta zadovoljni. (m)

Priprave za 1. maj v Trbovljah

Občinski sindikalni svet v Trbovljah je izdelal širok program za praznovanje delavskega praznika — 1. maja, o čemer je razpravljalo tudi predsedstvo občinskega odbora SZDL Trbovlje. Sestavil se je v ta namen širši skupni štab, ki bo pripravil to praznovanje. V štabu je komisija za prosvetno dejavnost, komisija za fizikokulturno in športno dejavnost, komisija za zunanji izgled kraja in štab parade.

Praznovanje 1. maja bi se pričelo že v soboto, 27. aprila, s kulturno prireditvijo. Take prireditve bi bile tudi 28. in 29. aprila. Na večer pred 1. majem oziroma že popoldne, naj bi bila generalna gasilska vaja vseh gasilskih

društev občine Trbovlje, nato pa parada, ki bi predstavljala vso kulturno, prosvetno, fizikokulturno, športno in gospodarsko-politično dejavnost občine — za njo pa bi sledilo slavnostno zborovanje vseh delovnih kolektivov in ostalega občinstva pred Delavskim domom. Zvečer bi zagoreli po vseh vrhovih kresovi in se pričeli tudi ognjemeti.

Dne 1. in 2. maja pa naj bi se prirejali izleti na vse okoliške vrhove — na Partizanski vrh, Mrzlico, Kum in Klek, kjer naj bi planinska in ostala prosvetna društva skupno s prijatelji priredili pripravila izletnikom prijetno bivanje v naravi.

A. K.

IZ DOBOVE

Obračun kulturnih prireditev v mesecu februarju je ploden. Prvo nedeljo preteklega meseca se nam je dramska sekcija Prosvetnega društva »Stane Vo-

grince« predstavila z dramo »Ugasje luči« v režiji tov. Franceta Vučajnika. Igra je uspela; naši ljudje namreč radi gledajo dela, ki nam prikazujejo življenje med NOV. Nosilca glavnih vlog, tov. Smokercerjeva in Albin Milnar sta bila kos svojih vlogi, prav tako tudi Sonja Cvetko in mladi, naderjeni komik Anton Znidaric.

Igra so ponavljali 17 t. m. Čisti dobiček igre je bil namenjen krajevni organizaciji ZB za prispevek k postavitvi spomenika padlim borcem.

Za obletnico Prešernove smrti pa je mladinska dramska sekcija v režiji tov. Janežičeve uprizorila igrice »Snežuljčica«. Bila dvorana je pričala, da ljudje radi gledajo naše najmlajše igralce. Igra je v vseh pogledih uspela.

Zaradi velikega zanimanja so dijaki igre v petek, 17. t. m. ponovili. Prišli so si jo ogledati tudi učenci sosednih šol, iz Kapele in Senkovec (LRH). Dvorana je bila ponovno napolnjena do zadnjega sedega. Ploščanje

ob koncu vsakega dejanja je bilo mladim igralcem priznanje za vložen trud in vzpodbuda za prihodnje prireditve.

Čisti dobiček, okoli 17.000 dinarjev, so igralci določili kot prispevek k šolskemu izletu ob koncu šolskega leta — do takrat pa bo denar naložen v hranilnici. M. B.

Kie

Sadjarstvo predavanje. — Na prijaznem Kleku nad Trbovljami je bilo v nedeljo, 10. marca, popoldne vse živo ljudi. Toplo sončno vreme je privabilo iz doline množice nedeljskih izletnikov, lepo število domačih sadjarjev pa se je zbralo tudi k strokovnemu predavanju o sadjarstvu, ki ga je organizirala Ljudska univerza iz Trbovelj. Predavatelj kmetijski referent OLO Trbovlje Tone Bantan je udeležencem najprej prikazal in obrazložil sodobna načela vzgoje in obrezovanja sadnega drevja praktično v sadovnjaku nato pa jih je v Domu »Tončice Čedevce« na kratko opozoril še na najvažnejša in trenutno najbolj pereča sadarska vprašanja.

Po predavanju je bila v dvorani igra, ki so jo priredili igralci s Partizanskega vrha.

GRENKI SPOMINI

V letošnjem juliju ali avgustu bo v Brestanici prvič po šestnajstih letih »Dan izselencev«, to je dan tistih, ki so 1941. leta šli skozi rajhenbursko taborišče. Priprave za ta dan vodi agilna brestaniška Zveza borcev. Njena zamisel bo prav gotovo naletela na splošno odobravanje vseh tistih Slovencev, ki jim pomeni Rajhenburg črno, z žolčem pisano stran njihovega življenja. Skoda le, da je že prenekaterega že pobrala smrt.

Takoj prve mesece po zrušenju stare Jugoslavije so od vseh strani Slovenije pričeli dovažati v takratni Rajhenburg slovensko inteligenco: profesorje, učitelje, uradnike in duhovnike. Sedaj že pokojni slovenski pisatelj Alojzij Remec, ki je tudi šel skozi to taborišče, je napisal zgodbo iz temnih dni in ji dal naslov »Opustošena brazda«. Takole pripoveduje v njej o rajhenburskem taborišču za izseljevanje in preseljevanje: »Umsiedlungslager — taborišče za preseljevanje, sem bral črne črke na žolti deski nad vrati... Za širokimi mizami so se sedele nemške fraje in klepale na pisalne stroje podatke posameznikov. Gestapovci so hodili okrog in mrko opazovali vsakogar, ki je stopil pred nje.

»Na pristavi,« tam so nam nakazali bivalje — »nad konjskimi hlevi, prav spodaj pod nami pa je bilo gnojlišče. Tudi nad kravjimi hlevi — precej daljšimi — je bil tak zbirni salon.« S temi besedami popisuje svoj takratni prihod v Rajhenburg pisatelj Ksaver Meško.

Nepopisno težko nam je bilo tiste dni pri srcu, ko se je iznenada od nekod razširila po trgu novica: »Pisatelj Meško se je nad hlevi

obesil!« Tudi njemu je tedaj prišlo to na uho, pa je ob tisti priliki dejal: »Upam, da kaj takega ne bom naredil; Nemcem na ljubo še najmanj!« Da, tak je bil Rajhenburg v tistih črnih dneh 1941. leta, ko so tisoči, da, deset tisoči naših slovenskih ljudi romali skozi rajhenbursko taborišče v pomanjkanje, trpljenje in mučenje...

Slovenska inteligenca je morala skozi razne komisije, ki so bile večidel sestavljene iz slovenskih izseljencev, kulturnodvocev in načelnikov kulturnodvocev, ki bi jim po videzu, govorici in vedenju sodeč prisodili vse drugo prejkakor pa pošten ženski posel. Slovensko ti izvrški niso hoteli znati. Vse, kar je bilo slovenskega, so smrtno sovražili. Edino, kar so slovenskega ljubili, so bila slovenska zlatnina in dragocenošči... Menda je bil poseben užitek za esesovce in slovenske izseljence v pruskih škornjih, ko so gonili slovensko inteligenco popravljati ceste in graditi vodovod, kopat kanale, nakladati in razkladati gramoz, nalivati gnojnico in podobno.

Bile so pa med Nemci v taborišču tudi častne izjeme. Prav gotovo se bo še marsikdo spomnil na Pubija, drobnega nemškega stražnika — Bavarca, ki je bil med taboriščniki splošno priljubljen. Sedaj živi zopet v svojem Münchenu, kjer pa se še vedno rad spominja naših ljudi in je prišel po osvoboditvi že tudi na obisk k znanec iz tistih črnih dni našega naroda. Kjer koli je Pubi znal in mogel, je lašal Slovencev njihovim gorje. Sam je naučil naše ljudi tajnih znamenj, s katerimi so se opozarjali, kadar je prihajal med nje »črni vrag«, kakor je sam rekel esesovcem, in kadar je nevarnost minila, in so lopate in krampe lahko spet odložili. Kadar so v bližnji gostilni sprejemali prepovedane obiske, jih je vedno sam pravočasno opozoril na nevarnost. Toda Pubi je bil kmalu prestavljen iz Rajhenburga. Taboriščna komanda takih seveda ni marala.

Nemški okrutnejši in slovenski izseljenci niso mogli z ničemer steti narodne zavesti taboriščnikov. Po večernih »apelihi« so taboriščniki večkrat stopili v krog med barake in sladka slovenska pesem je vzklopela v ubranem sozvočju pod tihe, zlate zvezde... Ob slovenskih pesmih, ki so s svojim čarom še tuja sovražna srca prevzemala, so bila pozabljena vsa naša ponižanja, vsa malodušnost in strah pred negotovo prihodnostjo. Pesem naroda, ki je bil zapisan skoraj njegovu poginu, se je kljubovalno, vsem nacističnim načrtom v brk glasila v tihe noči...

Kar so »črne marice« v divjih dirh navozile v taborišče, so potem dolgi, močno zastraženi transporti živinskih vagonov pričeli odvažati proti jugu. Vse do oktobra 1941. Mnogi izmed teh izgnancev so se leta 1945 srečno vrnili, mnogi pa domače slovenske zemlje nikoli več niso videli.

Sledilo je preseljevanje. Krško polje in velik del Spodnjega Posavja naj bi po Hitlerjevi zapovedi dobili nove prebivalce, nove, zvesti čuvarje te skrajne južne meje »velikega rajha«. S silo je bilo treba odtrgati slovensko prebivalstvo od njegove zemlje in ga pognati v daljino Slezijo in drugam v tujino, na slovenske kmetije pa potem naseliti nemške Kočevarje, ki so nato ponekod žlahtno vinsko trto sekali kot nepotrebno grmičevje, drugod pa so spet hoteli v sveže brazde podarjenih gruntov sejati — vino...

Dan za dnem, noč za nočjo so »črne marice« dovažale v rajhenbursko taborišče prebivalce izseljenkega pasu. Kar je kdo v naglici mogel najti, je vzel s seboj na dolgo, neznan pot, v skromno culico. Mnogi so bili bosi, slabo oblečeni, niti najmanjšim ni bilo prizaneseno.

Nad 30.000 izseljencev je šlo skozi to taborišče. Kletev in molitev, jok in pijano škripanje harmonike — vse se je mešalo v neznanesko mešanico, ki jo je napravil obup. »Herrenvolke«, pomešan z izdajalsko svojatjo, je piroval in uganjal orgije v kapeli bivšega trapistovskega samostana na rajhenburskem gradu, na pristavi in v barakah pa so se godile stvari, da so se ježili lasje na glavi: mati je vrgla svojega otroka v greznico, drugo so komaj rešili, ker si je prerzala žile, tam se je ponoči spet kdo obesil in podobno; vse to iz strahu pred črno, nejasno prihodnostjo, v katero jih je tiral ravno tisti, ki jim je v aprilu na velikih lepikih oznanjal »končno osvoboditev«. Največ so jih zvozili v taborišče na dan 1. novembra 1941; rahlo je naltaval sneg, »črne marice« so pa kot zle pošasti divjale sem in tja in dovažale navkreber človeški tovor, ki so ga esesovci na gradu samo še opremili s pločevinastimi številkami — pa je bil že pripravljen za nadaljnji transport.

Da, čudne reči so se tedaj dogajale in strah je imel tudi pri Nemcih velike oči; nekega dne je bila rajhenburska železniška postaja vsa zastavljena; celo mitraljezi so bili razpostavljeni. Ugibali smo: kakšne razbojnice bodo spet neki pripeljali na grad? Pa je pripeljal na postajo osební vlak, ki je imel priklopljen poseben vagon, iz katerega so potem izstopili — majhni, bosi otročki, njih matere in starši. Pod močno stražo so jih nato odpeljali na grad. Bili so menda od nekje z Gorenjske.

Kmečki domovi, sto- in stoletja last slovenskih kmečkih ljudi, so bili izpraznjeni, opustošeni in oropani. Slovenske vasj doli na Krškem polju, tja pod Gorjance in do tedanjega Sentpetra pod Svetimi gorami so prazne in tihe v nemji grozi čakale na svoje nove gospodarje, ki naj bi bili mogočni branilci te skrajne meje Hitlerjevega rajha. Medtem so pa dolgi transporti živinskih vagonov odvažali iz Rajhenburga slovenski živci v daljne nemške dežele... Alojzij Remec pravi v svoji povesti takole:

»Skozi odprline vagonov so bedni izgnanci še enkrat gledali slovensko zemljo v zlatu zahajajočega sonca in se poslavljali od nje izgnanci, berači. Kahor da jim polze težke kaplje krvi iz globoko ranjenih src, jih je peklo v prsih. Kolesa pod njimi pa so udarjala ob tračnice in peča grenko slovo: »Zbogom, dom... in zbogom naša ljubezen, naš ponos in naše veselje: ve, ljube vinske gorice, ve, naše zelene brajdel!« Adolf Moškon

Organizirajmo prosti čas otrokom

Zveza prijateljev mladine okraja Trbovlje je imela te dni širše posvetovanje o delu naših pionirskih organizacij in nalogah ZPM pri izvedbi Dneva mladosti.

V ospredje se je postavljalo vprašanje, da je vzgojni smoter v tem, da vzgajamo otroka za čas, ki prihaja. S tem vzporedno se

zabavna, patriotska organizacija, ki zadovoljuje interese otrok, goji in vzbujati mora težnje otrok po znanju in graditi v njem napredni, socialistični svetovni nazor.

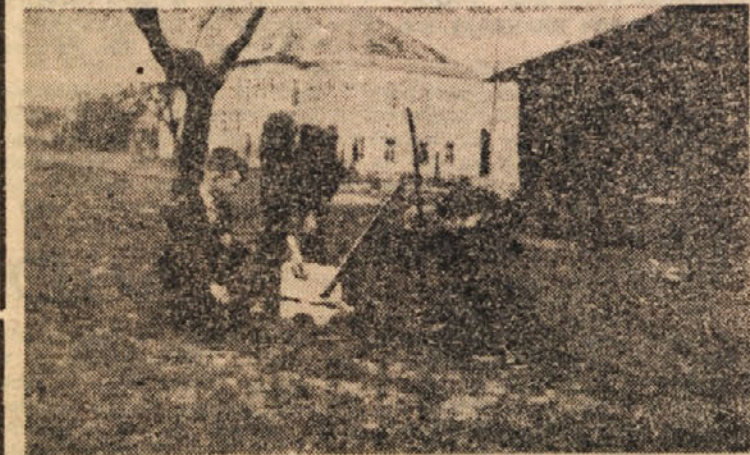
Za vodstvo organizacije so torej potrebni starešinski sveti, ki kot sekcijske društve prijateljev

V zvezi s prednjim sodi Zveza prijateljev mladine okraja Trbovlje, da homo z udržiteljnost naših pionirskih organizacij dosegli pomemben korak na vzgojnem področju. Zaradi tega je razpisano tudi širše tekmovanje, ki bo zajemalo med drugim organizacijsko udržiteljnost pionirskih organizacij, razširitev raznih oblik dela itd.

Na posvetovanju je bilo nadalje govora o estetski vzgoji otroka, za kar imamo v okraju prav tako razne možnosti: organizacijo sodobnih pionirskih knjižnic in čitalnic, lutkovnih in dramskih krožkov, mladinskih kino predstav in podobno.

Razen tega je bil na posvetovanju razgovor o glasbeni vzgoji mladine. V ta namen se priredijo občinski glasbeni festivali v počastitev rojstnega dne maršala Tita. Poleg tega bo v okviru Ljudske tehnike tekmovanje klubov mladih tehnikov. Sprožena je bila tudi misel o organizaciji okrajnih tekmovanj pionirjev v namiznem tenisu in strelstvu poleg že razpisane šahovske tekmovanja.

Razprava se je razvila še o ostalih oblikah dela, kar prida, da se okrajna Zveza prijateljev mladine temeljito pripravlja na praznovanje Dneva mladosti in z njo na pozitivno dela naših pionirskih organizacij. A. K.

Tile so naši svojo zabavo...

poraja vprašanje, ali je dovolj mladine usmerjajo delo pionirskih odredov, na čelu katerih stoji pionirski štabi. V te starešinske svete je nujno, da v nje vključimo vse inštruktorje krožkov, učitelje, profesorje, mladinske voditelje, predstavnike društev, starše, Pionirska organizacija mora biti

Razpis pionirskega šahovskega tekmovanja okraja Trbovlje

Kakor vsako leto, razpisuje Zveza prijateljev mladine okraja Trbovlje tudi letos že VII. pionirsko šahovsko prvenstvo v našem okraju. Tekmovanje daje prvakom v šahu možnost nastopa na republiškem tekmovanju, ki bo prirejeno v počastitev rojstnega dne maršala Tita — v našem okraju pa predstavlja uvod v vrsto prireditev, ki jih v to počastitev oziroma praznovanje Dneva mladosti prireja Zveza prijateljev mladine zasavskega okraja.

Pionirsko šahovsko prvenstvo bo dvojno: za pionirje in pionirke od 7 do 10 let starosti in za pionirje in pionirke od 11 do 15 let. Moštvo vsake kategorije šteje štiri pionirje ali pionirke.

Tekmovanje bo najprej za prvenstvo pionirskih odredov, ki mora biti izvedeno do 31. marca, nato sledi prvenstvo občin, ki se izvede najkasneje do 25. aprila po vseh občinah, zatem na sledi okrajno prvenstvo, ki bo dne 5. maja na osnovni šoli na Vidmu.

Pri izvedbi teh tekmovanj bodo aktivno sodelovala tudi naša šahovska društva. A. K.

Kako prebija Tone Skočir svoj kadrski rok

Bilo je neki ponedeljek dopoldne prejšnji mesec. Na gimnaziji v Trbovljah je bil odmor in vse v razredu je bilo razgibano. Fantje se zbirajo, dekleta pa kramljujejo kot po navadi. Kar nenadoma se oglasi Nace: »Fantje, pogledjte, kdo je prišel!«

Vsi se ozrejo in pri vratih zagledajo zastavnega fanta v lepi vojaški uniformi. »Glej ga, apaka! To je vendar njihov nekdanji sošolec Tone Skočir, ki je gojenec sanitarno-podoficijske šole v Ljubljani! Vsi hitijo k njemu. Vsakdo bi ga rad kaj vprašal, toda odmor je kratek, počakati bo treba.

Naslednji uro je ravno predvojaška vzgoja. Tudi predavatelja zanima, kako mu gre, in vsi mu zastavljajo vprašanja. Tega zanima učenje, drugi bi rad vedel, kakšna je hrana, šport itd. Tone prav rad odgovarja.

Kakšen red imate pri vas, so zelo strogi z vami? »Vem, da vas to najbolj zanima. Vsako jutro najprej telovadimo, se umivamo in zajtrkujemo, potem pa je šola, ki traja celih 6 ur. Po kosilu je spanje, nato učne ure — zvečer pa prosto.

Vse točno ob določenem času. Sprva je bil mogoče nekoliko težko, toda to ti nekaže preide v kri; ko se navadiš, ne moreš drugače. Vse je vzorno urejeno: stanovanje, umivalnice, učilnice itd. Pa tudi prostega časa je dovolj. Kar trikrat tedensko gremo lahko v mesto — a tudi drugače poskrbimo za zabavo. Poleg tega dobivamo majhne mesečne nagrade, ki pa zadostujejo, saj dobimo vse potrebno: obisko, šolske potrebščine, hrano v šoli itd.

Kako je pa z učenjem?

»Učiti se je treba precej, toda saj je dovolj časa za to. Vsa predavanja so v srbohrvaščini, kar me je sprva nekoliko motilo. In pa še nekaj: predavatelji se zlasti bore proti kampanjskemu učenju, za kar so določene tudi precej ostre kazni (celo zapor). Seveda pa je učenje zelo olajšano, saj ima naša šola tako vzorne učne dvorane — sploh vse, kar potrebujemo pri učenju, kakor mogoče le ljubljanska univerza. Poleg vsakdanjega učenja pa je precej telovadbe in športa.

Kaj pa hrana?

»Hrana je zelo dobra in tudi dovolj je je. Če ti je en obrok pre malo, se lahko prigradiš za dva.«

In še in še so šolski spraševali. Da slišite, s kakšnim zanosom je na vse odgovorjal!

Vsi so ga poznali prej kot mirnega, ponižnega, skoraj plehega fanta. Tudi govoril je bolj nerad, posebno ne v večji družbi. V šoli mu je precej trda predla, ker je hodil vsak dan doli s Kala v šolo — sedaj pa glej, ves se je spreminil! Šola mu je vtisnila svoj pečat. Kar hitro vpiete kakšno srbsko besedo v govor. Pa tudi uspeh je dosegel zelo dober — domala odličnjak je.

Marsikdo si je krivoma mislil: »Torej ni upravičena tista bojazan pred vojaškimi šolami. Pogledj Toneta, kako dobro se počuti. In kako skrbijo za gojence! Če bi vse to prej vedel — ali ne bi morda tudi jaz šel v to ali ono vojaško šolo?«

Tako in podobno misli so dijakom rojile po glavi.

Cez nekaj let bo Tone morda že farmacevt. Šola traja štiri leta in je po rangu enaka univerzi (vstopi se v njo lahko po dokončani šesti gimnaziji). Po opravljenem študiju se gojenec lahko vpíšejo še v četrti letnik na univerzi (ustrezne stroške seveda). Če pa gojenec počaka izredno pridnost in sposobnost, postane »Titov gojenec« in pride potem avtomatično v višje šole. Zelo ugodno, kajne? Janez Kalšek

Nagradna uganka iz 10. številke

Nagradni rebus, ki smo ga prinesli v predzadnji številki našega tednika, je bil za naše pionirje pretrd oreh in ga ni noben pionir pravilno rešil. Zaradi tega odpade podelitev razpisanih knjižnih nagrad.

In vendar rešitev rebusa ni bila tako težka. Kakor so pionirji videli, smo v rebusu nad črto napisali veliko črko O, pod črto pa črki BA, torej pod o ba — rešitev: PODOBA.

Drug primer: če bi spet napravili črto in nad njo zapisali LOZ, pod črto pa NIK, bi bila rešitev rebusa: PODOŽNIK.

Prihodnjč boste torej že znali rešiti rebus.

Uredništvo.

Nova nagradna uganka za pionirje

Za danes prav lahko uganko našim pionirjem:

Izpod hrba pribriži, tebe, skače, v svet hiti, in med potjo zlobudra, meni, tebi piti da.

Rešitev nam pošljite na uredništvo do nedelje, 24. marca, opoldne. Za pravilno rešitev bomo dali spet 2 knjižni nagradi po odločitvi žreba.

V odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadije pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem pionirjem lepe pozdrave!

Uredništvo.

Izšla je 124. številka Naših razgledov

Iz vsebine:

Zunanepolitični pregled: D. S. XI. zasedanje Generalne skupščine OZN; sod: Novi sklepi v starem duhu; R. P. Prva obletnica; J. V.: Poljska po oktobrskih dogodkih; Janko Jeri: Socialistična alternativa; Dr. D. Savnik: Zgodovina druge svetovne vojne; Filip Lipovec: Zakaj naš plačni sistem ne ustreza; Dr. Josip Globevnik: Metropolitain area; Dr. J. P.: Plače in storilnost dela; Vladimir Bar-

toj: Obisk pri tehniškem izumitelju; Dr. Jože Gorjanc: Dragocen vir znanstvenega socializma; Aco Sepov: pesmi — Štrk, Notre-Dame; Fr. Pediček: Eden novih metodnih pogledov na moralno vzgojo v višji gimnaziji; Marjan Rožanc: Miki Brezar, Palko Čaklec (feljton); A. Bajec: Nekaj misli o našem knjižnem jeziku; V. C.: Vladimir Becić; Zlata Firnat: Iz pariškega kulturnega življenja; Jože Snój: Ivan Ribič: Ka-

la; — : Ureditev okolja Ljudske skupščine; — : Zakaj stanovanjska naselja?; Branko Rudolf: Georg Lukacz: Goethe in njegov čas; Kulturne vesti; Nove knjige v tujini; Knjižne novosti.

DOPISUJTE V »Zasavski tednik«

VRAGI NA FUATINU

Napisal: Jack London

41. »Ne, veliki brat, tega tudi ti ne zmoreš. Jaz sem Mož-kona in razen mene ga ni na vsem Fuatinu človeka, ki bi mogel ponoči spazati prek Velike skale. In vidiš, to bo tudi prvikrat, da jaz kaj takega poskusim. Iz-

42. Tule je spravljén Pilsachov dinamit. Lezi tesno k steni — lahko mirno zaspiš in ni se ti treba bati, da bi padel s skale. Zdaj grem.«

43. In tako je čepel David Grief visoko nad šumečimi valovi na ozki skalnati poljci poleg tone dinamita in je zasno-

val svoj bojni načrt. Nato si je naslonil glavo na roke in je zaspal.

Plodno delo kulturnega društva v Turju

Petletnica Prosvetnega društva. — Prejšnjo nedeljo je naše Prosvetno društvo praznovalo petletnico svojega obstoja. Za ta dan je gledališka skupina pripravila komedijo »Jara mešankar«, ki je bila obenem letošnja druga gledališka predstava.

V teh letih je društvo močno napredovalo. Danes šteje 23 članov. Največ jih deluje v dramski sekciji. Člani kakor tudi nečlani radi obiskujejo knjižnico, ki šteje že 248 knjig.

Poučni tečaj. — Mlada dekleta našega kraja se trikrat tedensko zbirajo v šoli, kjer obiskujejo krojni in pletilski tečaj. Vodi ga tovarišica Suša. z Dola, obiskuje ga pa redno deset deklet. Poleg praktičnega dela se bodo tečajnice ob tej priložnosti seznanile tudi s sodobnim gospodinjstvom. Z. S.

OBRAČUN NAJMOČNEJŠEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA V ZASAVJU

Najmočnejše orožje društva „Rudar“ je mladina

OBRAČUN ŠPORTNEGA DRUŠTVA »RUDAR« V TRBOVLJAH V DVORANI NOVEGA DELAVSKEGA DOMA — NABITO POLNA DVORANA — KOT GOSTJE SO PRISTOVALI OBČNEMU ZBORU DRUŠTVA ČLAN OK ZKS TRBOVLJE, TOV. FRANC KRALJ, ČLAN OBČINSKEGA KOMITEJA ŽK IN ZASTOPNIK JLA, MAJOR LOVRO GUSTIN, ZASTOPNIK OBLO TRBOVLJE, TOV. LOJZE TRPIN IN DRUGI — V LETU 1956 JE IMELO DRUŠTVO 358 NASTOPOV — OD 11 SEKCIJ TRI SLABO AKTIVNE — NOGOMET SE VEDNO ŠPORT ŠTEVILKA 1

V nabito polni kino dvorani novega Delavskega doma je bil v petek, 8. marca letni občni zbor SD »Rudar« iz Trbovelj. Bogata športna dejavnost društva v preteklem letu je bila razvidna iz poročila, ki ga je podal podpredsednik društva tov. Hinko Kamnikar.

V prvem delu poročila je tov. Kamnikar kritično očrtal delo upravnega odbora društva in s

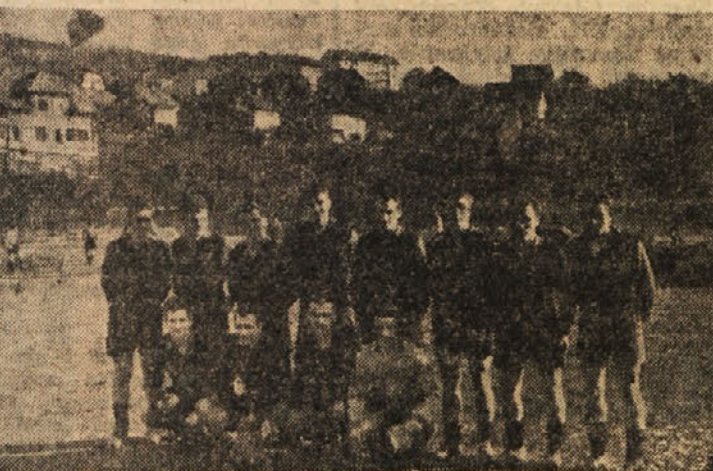
vi iz Zagreba. — Prednost rokometne sekcije je tudi v tem, da se je zlasti naslonila na mladino.

Kegljari so dosegli napredek in uspeh ter so sodelovali v tekmovanju republiške prve lige. Nujno potrebno za nadaljnji napredek in razvoj pa je, da dobi štirinaststo keglijarje.

Košarka preteklo leto ni imela posebnih uspehov, saj je de-

taio tudi ne lahka atletika. Zadnji občni zbor te sekcije pa vliiva upanje, da bo tudi v tem pogledu postalo v kraju boljše.

Prednost SD »Rudarja« v Trbovljah je predvsem v tem, da so vodstva posameznih sekcij znala pretegniti v svoje vrste mladino, saj sta med aktivnimi člani posameznih sekcij dve tretjini mladine, kar je zanesljiv porok za nadaljnji uspeh društva. Sama razprava na občnem zboru in sklepi pa izražajo željo, da bi bile vse sekcije v letošnjem letu še bolj aktivne in da bi barve »Rudarja« zastopale tudi v bodoče tako častno kot dostojno.

Ali so pripravljeni? Na sliki vidite prvo moštvo trboveljskega »Rudarja«, brez Opreznika, Ahlina in Lamovška.

tem v zvezi tudi poslovanje odborov posameznih sekcij, ki niso bile vse disciplinirane. V 11 sekcijah društva je 530 aktivnih članov, medtem ko je vseh članov v društvu 1157.

Med posameznimi sekcijami je imela največ uspeha nogometna sekcija, ki je sodelovala v tekmovanjih kar s 7 moštvih. Prvo moštvo je sodelovalo v varžinsk-mariborski nogometni ligi, drugo moštvo pa je tekmovalo v zasavski ligi. Mladinci z dvema moštvoma in pionirji kar s tremi moštvih. Največji uspeh so dosegli mladinci in pionirji, ki so osvojili častne naslove prvakov Slovenije. Skupno je imela nogometna sekcija v preteklem letu 146 nastopov.

Druga, najaktivnejša sekcija so bili rokometarji, ki delujejo že štiri leta. Medtem ko moška ekipa ni bila toliko uspešna, je zato ženska skupina slavila kar dve zmagi, saj je postala republiški prvak v malem in velikem rokometu. Sodelovala je tudi kot slovenski predstavnik v zaključnem tekmovanju za jugoslovanski pokal, kjer pa je izgubila igro v četrtfinalu proti državni prvak »Lokomotiv«.

Lo slonelo samo na nekaj ljudeh, vendar se tudi v tej sekciji opazila izboljšanja. — Namizni tenis preživlja krizo; treba mu je samo odločnega vodstva, potem tudi uspehi ne bodo izostali. — Kolesarji so imeli 11 nastopov, vendar je v sekciji opaziti težave, ker ji primanjkuje finančnih sredstev za nakup dobrih dirkalnih koles. Sploh pa je denarno vprašanje težava celotnega društva.

Lep uspeh in napredek je nadalje dosegla plavalna sekcija, ki je navzlic temu, da je bilo trboveljsko javno kopališče odprto že precej pozno, imela 8 nastopov. Plavalni sekciji se obetajo v nadaljnjem razvoju bogate perspektive, saj so dani vsi pogoji, da bi plavalni šport postal v Trbovljah množičen in tudi kvaliteten. — Sahisti so pokazali, da so zelo uspešna sekcija, saj so imeli 70 nastopov. Sodelovali so tudi v raznih prvenstvenih tekmovanjih, med največje uspehe pa je šteti sodelovanje Hinka Jazbeca na državnem mladinskem prvenstvu. — Odbojka je sicer imela 11 nastopov, vendar ta sekcija ne more zaživeti v Trbovljah, prav

zabavni orkestri, 13.30 Božena Glavkova in Miroslav Cangalovič pojeta Medimurske in srbske narodne pesmi. 16.00 Koncert po željah. 17.10 Sestanek ob petih. 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Kulturni pregled. 18.15 Pesmi slovenskih skladateljev poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Šiškoša. 18.30 Znanje-politični teljion. 18.40 iz zakladnice jugoslovanskih samospevov.

ČETRTAK, 21. MARCA
8.05 Igrajo Veseli godci in Valčki kvintet, pejeta Režika in Senja. 9.20 Od popevke do popevke. 10.10 Naši operni solisti vam poje. 11.00 Pesmi za naše male. 11.15 Cilbano in dober dan! (Kristina Brenk: Lonček kuhar). 12.40 Pesmi in arije Jakova Gotovca. 13.30 Popularna melodije iz orkestralne glasbe. 14.20 Pionirski kotiček. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.30 Reportaža. 18.45 Poje mladinski zbor I. gimnazije iz Celja p. v. Egora Kumeja. 20.00 Tedenski notranje-politični pregled. 20.10 Javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 22. MARCA
11.00 Za dom in zene. 12.00 »Ta zima že zapuša nas...« Ženski vokalni kvartet poje pesmi o pomladu. 13.15 Ritmi in melodije v izvedbi priljubljenih zabavnih ansamblov in orkestrorov. 14.00 Pevca Francka Sinatra. 17.10 Sportniki, pozor! 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Ljudje med seboj. 18.15 Slovenske narodne pesmi v priredbi Cirila Preglja poje vokalni kvintet Anton Neffat. 18.30 iz naših kolektivov. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Igra pesmi orkester Radia Ljubljana. 22.50 Melodije za lahke noč.

SOBOTA, 23. MARCA
8.05 Opretna glasba. 8.40 Vokalni kvintet Harijskih bratov nam poje. 10.10 Za vsakogar nekaj. 11.15 Dober dan, otroci! (Manica Komanova pripoveduje). 11.30 Domače napeve izvajajo mariborski ansambli. 13.15 Zabavna glasba. 13.30 Od arije do arije. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 15.40 Nove knjige. 16.00 Glasbene uspeške. 17.10 Kaj bo prihodnji teden na sporedu. 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Okno v svet. 18.15 Umetne in narodne pesmi poje ženski pevski zbor »Fr. Preserger« iz Kranja p. v. Petra Liparja. 18.45 Zabavni spored izvajata na harmoniko Avgust Stanko. 20.00 Veseli večer. 21.00 Igrajo za razvedrilo. 22.10 Oddaja za naše izseljence — na valju 327,1 m.

NEDELJA, 17. MARCA
6.00—7.00 Vesele in mirne narodne in domače viže za prijetno nedeljsko jutro. 7.35 Z zabavnimi melodijami. 9.12 Slovenske narodne in umetne pesmi in napevi. 11.15 Odaja za Beneške Slovence. 12.00 Pogovor s poslušalci. 13.30 Za našo vas. 16.00 Zvene Kršičnik. Pot za dobro voljo. 19.00 Radijski dnevnik. 20.00 Male od tu in malo od tam. 21.00 Kulturni razgledi.

PONEDELJEK, 18. MARCA
7.10 Zabavni zvoki. 11.35 Slovenske narodne za glas in klavir v priredbi Cirila Preglja, vmes poje umetne pesmi vokalni kvintet Niko Stritof. 12.40 Igra Mariborski instrumentalni ansambel. 13.15 Pisan spored zabavnih melodij. 16.00 V svetu opernih melodij. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Družinski pogovori. 18.10 Slovenski oktet poje partizanske in domoljubne pesmi. 20.00 Mladinska oddaja.

TOREK, 19. MARCA
8.05 Pisana vrsta slovenskih narodnih pesmi in napevov. 8.40 Igrajo mali zabavni ansambli. 10.10 Od melodije do melodije. 11.15 Za dom in zene. 12.00 Slovenske narodne in umetne pesmi Tončke Maroltove. Danila Bučarja. Emilia Adamčič. Rada Simončiča itd. 13.15 Igra trio Dorka Škoberneta. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Sportni tednik.

SREDA, 20. MARCA
11.00 Pesmi raznih narodov. 11.35 Radijska sola za višjo stopnjo (ponovitev) — Jože Rupnik: Kako gospodarimo z elektriko. 12.40 V triletnem taktu. 13.15 V veselem tonu (igrajo veliki

Z LETNE SKUPŠČINE TRBOVELJSKEGA »PARTIZANA«

Na izlet v Ljubljano pojde 300 članov

Ko smo minuli petek prisostvovali občnemu zboru trboveljskega »Partizana«, nam je predvsem udarilo v oči zlasti dvojice stvari: precej mladih članov v društvu in obsežen delovni načrt, ki sicer še ni bil povsem sprejet, vendar je takšen, da daje zadostno poročilo, da se bo telesnovzgojna dejavnost v Trbovljah zadovoljivo razvijala in tudi krepila z novimi člani.

Kdo ve, če društvo po vsem tem tokrat morda ne bo imelo največ izledov za eno izmed najlepših mest v tekmovanju za pokal »Ljudske pravice«, kar si vsi člani že nekaj let na moč žele.

Trboveljski Partizanovci se neradi hvalijo s svojimi uspehi, ki jih tudi lansko leto ni bilo malo, zato prav gotovo ni naključje, da so v večini poročil kakor tudi v razpravi zlasti podčrtovali vse tiste drobne in večje stvari, ki so jih, ali pa jih pri njihovem delu še vedno najbolj žulijo.

Semkaj sodijo premajhna finančna sredstva in težave z vadi-

teljskim zborom, ki se je številčno sicer nekoliko povečal in se strokovno tudi izboljšal, ima pa spet težave z zamenjavo popoldanske službe v nekaterih podjetjih, kjer je del teh vadiateljev zaposlen. To se sliši sicer malo čudno in neverjetno, a vendar drži.

V DOMU JE TREBA ŠE MARIKAJ UREDITI

Gospodarski odbor društva bo imel letos še mnogo dela. Lani mu je v celotnem Telovadnem domu uspelo s pridnostjo in ob pomoči pristojnih činiteljev urediti novo centralno kurjavo, ki je prvi pogoj za redno, nemoteno vadbo v zimskih mesecih, letos pa ga čakajo še nekatera druga, nič manj potrebna dela. Če bo dovolj denarja, bo lahko, teže pa bo, če ga bo manjkalo.

KOPICA NASTOPOV, GOSTOVANJ IN — USPEHOV

Bili smo kar malo v zadregi, ko je načelnik društva začel naštevati vse prireditve, tekmovanja in

vadbe članov, saj je bilo vsega toliko, da smo komaj sproti vse zapisali. Tekmovalci društva pa so dosegli prav lepe uspehe, tudi na nekaterih republiških in državnih tekmovanjih.

IN LETOS?

V prvi vrsti se bo društvo kar najskrbneje pripravilo na prvi vseslovenski zlet telesne vzgoje, ki bo v Ljubljani. Na njem bo sodelovalo s 300 člani. V načrtu je nadalje obisk Partizanskega društva Sanski most, akademija v počastitev rojstnega dne predsednika Tita, več propagandnih nastopov telovadcev na podežju itd.

Kot vedno doslej, pa bo tudi v bodoče ena izmed glavnih nalog trboveljskega »Partizana« skrb za številčno povečanje telovadnih vrst, ki še vedno ni tako, kot bi v Trbovljah lahko bilo.

Šport v Zagorju

Pretekli teden sta bili v Zagorju dve prijateljski nogometni tekmi. Prejšnji četrtek sta se enajstorci trboveljske »Svobode« in domačega »Proletarca« razšli z izidom 5:0 (2:0) v korist domačinov. Gole za zmagovalce so dali: Prašnikar in Pražnik po dva in Ogrinc enega.

Zadnji nedeljo pa sta se srečali v Zagorju enajstorica »Mladost« iz Kranja in »Proletarec«. Tudi tokrat so bili domačini uspešnejši in so zmagali z 1:0 (1:0). Gol je dosegel Ogrinc.

O obeh tekmah bi lahko rekli, da domačini igrajo »le na trenutek«, medtem ko so bili vse ostali časi sicer tudi aktivni, toda zaključnih akcij ni bilo. Čeprav so bili domači igralci zadnji tekmo ves čas pred nasprotnikovimi vrati, niso znali tega izkoristiti.

Obe tekmi je kar dobro sodil Zupan iz Zagorja. KN

Nova tovarna aluminija v Avstraliji

Objavljeni so načrti za gradnjo tovarne za aluminije izdelke v Avstraliji. Ta tovarna bo izdelovala liste iz aluminija. Njena zmogljivost bo zadovoljevala avstralske potrebe po tem izdelku. Pozneje bodo tovarno razširili za proizvodnjo drugih izdelkov iz aluminija.

* Britanija gradi prvo ladjo-cisterno na atomski pogon

V Veliki Britaniji bodo začeli graditi prvo ladjo-cisterno na atomski pogon. Imela bo 80.000 ton nosilnosti in jo bodo predvidoma gradili šest let. To bo obenem prva trgovska ladja na atomski pogon v svetu. ZDA pa bodo še pred tem zgradile več vojnih ladij na pogon z atomsko energijo.

* NOVI RUDNIKI NA DONBASU

Letos bo začelo obratovati v Donbasu v SZ 66 novih rudnikov. 35 od njih bo dajalo letno 6 milijonov ton premoga.

RADIO V TEM TEDNU

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.00 radijski dnevnik ter ob 22.05. Oddajo »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo« ob delavskih ob 14.35, ob nedeljskih pa ob 14.00 do 16.00. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12.30. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 7.20. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci!« (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik od 5.00 do 7.00.

NEDELJA, 17. MARCA
6.00—7.00 Vesele in mirne narodne in domače viže za prijetno nedeljsko jutro. 7.35 Z zabavnimi melodijami. 9.12 Slovenske narodne in umetne pesmi in napevi. 11.15 Odaja za Beneške Slovence. 12.00 Pogovor s poslušalci. 13.30 Za našo vas. 16.00 Zvene Kršičnik. Pot za dobro voljo. 19.00 Radijski dnevnik. 20.00 Male od tu in malo od tam. 21.00 Kulturni razgledi.

PONEDELJEK, 18. MARCA
7.10 Zabavni zvoki. 11.35 Slovenske narodne za glas in klavir v priredbi Cirila Preglja, vmes poje umetne pesmi vokalni kvintet Niko Stritof. 12.40 Igra Mariborski instrumentalni ansambel. 13.15 Pisan spored zabavnih melodij. 16.00 V svetu opernih melodij. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Družinski pogovori. 18.10 Slovenski oktet poje partizanske in domoljubne pesmi. 20.00 Mladinska oddaja.

TOREK, 19. MARCA
8.05 Pisana vrsta slovenskih narodnih pesmi in napevov. 8.40 Igrajo mali zabavni ansambli. 10.10 Od melodije do melodije. 11.15 Za dom in zene. 12.00 Slovenske narodne in umetne pesmi Tončke Maroltove. Danila Bučarja. Emilia Adamčič. Rada Simončiča itd. 13.15 Igra trio Dorka Škoberneta. 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku. 18.00 Sportni tednik.

SREDA, 20. MARCA
11.00 Pesmi raznih narodov. 11.35 Radijska sola za višjo stopnjo (ponovitev) — Jože Rupnik: Kako gospodarimo z elektriko. 12.40 V triletnem taktu. 13.15 V veselem tonu (igrajo veliki

DESET LET PLODNEGA DELA AVTO-MOTO DRUŠTVA VIDEM-KRŠKO

Na jubilejnim občnem zboru so podali obračun svojega dela

Deset let je minilo, odkar je ustanovljeno v Vidmu-Krškem Avto-moto društvo. Želja prvih članov omenjene organizacije je bila, dobiti motorno vozilo in pritič vzgajati šoferje. V prvem letu obstoja društvu to ni uspelo.

Društvo je začelo šele v letu 1949. Vodstvu je uspelo dobiti osebni avtomobil in motorno kolo. Takrat so pričeli tudi s prvimi tečaji, saj je v letu 1949 privratar opravilo izpit za šoferje-amaterje 51 članov.

Organizacija društva in sistem dela se je v glavnem prilagajal krajevnim razmeram. Vse do leta

1955 je bilo glavno delo vzgoja šoferjev, prirejanje tečajev, športne prireditve, sodelovanje pri raznih gospodarskih in političnih akcijah in podobno. Po skupščini v letu 1955 so ponovno spremenili vsebino in način dela. Uvideli so, da ni edina in najvažnejša naloga le vzgoja novih šoferjev, temveč da je delovno področje te organizacije znatno širše, saj obsega delo z mladino, z vsemi koristniki cest, popularizira naj avto-motorizem itd.

V desetih letih obstoja je Avto-moto društvo Videm-Krško priredilo 19 tečajev za šoferje-amater-

je, poklicne šoferje, traktoriste in za pripadnike predvojaške vzgoje. Za kategorijo A je opravilo izpit 353 kandidatov, za osebni avto B 243, za tovorne avtomobile C 42 kandidatov, za motorno kolo in osebni avto A in B 88 kandidatov, za poklicne šoferje 34 in za traktoriste 5 kandidatov.

Društvo je v obdobju svojega delovanja priredilo 9 moto-dirk. Priredilo so 22 skupnih izletov. Vsako leto so člani sodelovali pri izvedbi Titove štafeta, člani tekmovalci pa so sodelovali na 24 dirkah.

Razen navedenega je bilo prirejenih niz predavanj, razne propagandne vožnje itd. S kondicijskimi vožnjami so pričeli šele v letu 1955. Tega leta so pričeli tudi s sistematičnim delom po komistjah. To je le v grobem prikazana dejavnost Avto-moto društva Videm-Krško v desetih letih njegovega obstoja.

Na občnem zboru, ki je bil pred nedavnim, je bilo prikazano delo tega prizadevnega društva.

NORVEŠKI SLANIKI ZA ZSSR IN VZHODNO NEMČIJO

Po nedavnem podpisnem sporazumu bo Norveška izvozila v Sovjetsko zvezo 25.000 ton slanih zrnih in 5000 ton slanih spomladanskih slanikov. Norveška je sklenila podobno sporazum tudi s Poljsko in Vzhodno Nemčijo.

KINEMATOGRAFI

Kino »Delavski dom« v Trbovljah bo predvajal do ponedeljka ruski barvni film »OBAD«; prihodnji teden od torika do četrtka amer. film »SKRIVNOSTI ZAPUŠČENE GA VRTA«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje II« bo imel na sporedu do ponedeljka amer. barvni kavbojski film »BOJ ZA LASTNINO«.

Kino Brežice predvaja 16. marca amer. barvni film »VERA CRUZ«; 17. marca amer. film »GROFICA VALEVSKA« (v gl. vlogah Greta Garbo in Charles Boyer); 20. in 21. marca amer. film »POSLEDNJA ZELJA«; 22. in 23. marca amer. barvni film »HOUDINI«.

Kino Sevnica predvaja 16. in 17. marca amer. barvni film »BAGDADSKI BERAČ«; 23. in 24. marca mehiški film »MACLOVYA«.

Kino Brestanica predvaja 16. in 17. marca amer. film »GROFICA VALEVSKA«; 20. in 21. marca črnogorski film »sotira« »SLAB DENAR«; 23. in 24. marca švedski film »SE-LINA«.

Obvestilo

V nedeljo, 17. marca, se bo v Čeah zaključil zdravstveno gospodinski tečaj. Tečajnice bodo priredile razstavo, ki bo pokazala uspeh tečaja v kuhanju, ročnem delu in zdravstveni izobrazbi. Razstava bo odprta od 8. do 16. ure. Obiščite jo v čim večjem številu!

Obenem si boste še lahko ogledali igro »Kako je stari Molek tatu iskal«, ki jo bo ponovilo Prosvetno društvo Čeah ob 16. uri v krajevni dvorani.

Tečajnice.

Najboljše naravne likerje, kavni, mentol, trapist, cvetlični ter pelinkovec vam nudi po najnižjih dnevni cenah

Tovarna čokolade in likerjev Brestanica

Vsega po malom ZA vse

7 dni po svetu

Indonezijska trena

Zanimivosti iz Zagreba

Teško je pričeti ta teden z najpomembnejšimi znanjepolitimi dogodki po svetu. Od prijateljskih obiskov, ki imajo namen utrditi mednarodno sodelovanje, nas vodi kolo zgodovine do novega položaja na Srednjem vzhodu, do nerodnih trenj v francoskih parlamentarnih in političnih krogih, do pravega upora nekaterih vojaških poveljnikov v Indoneziji zoper centralno vladu itd.

Egipčani in Gaza

Izraelci so slednjič klonili. O tem smo poročali že zadnjič. Po dolgem zavlačevanju se je napadalec moral umakniti pred strnjeno voljo Združenih narodov. Pri tem mu ni pomagala podpora anglo-francoskih krogov, niti ne »posredovanje« ameriške vlade.

Čete Združenih narodov so zasedle sporno ozemlje Gaze in območje ob Akabskem zalivu ter vzdolž celotne razmejne črte ločile izraelske od egipčanskih čet. Tudi jugoslovanske enote so v sestavi onih oboroženih sil, ki so zasedle Gazo.

Pomočnik glavnega tajnika OZN Bunch se je včeraj pomenil z egipčanskim vladnim predsednikom Naserom o novem položaju. Spočetka je kazalo, da gre za težko vprašanje. Egipčani so dva dni poprej priredili na ozemlju Gaze proegipčanske demonstracije, potem, ko so semkaj že prišle enote OZN. Te so demonstracije razgnale. Raznese se se namreč novice (delno je v tem duhu pisal tudi egipčanski tisk), da Gaze ne bodo takoj izročili v upravo Egipta, da gre spet za nekakšen »imperialističen komplot« in podobno.

Razgovori v Kairu so razgnali vse nejasnosti. Glavni tajnik OZN Hammarskjöld je že tedaj, ko se je Israel odločil za umik, nedvoumno izjavil, da se bodo Združeni narodi ravnali po vseh sprejetih resolucijah. To pomeni, da ostane tudi v naprej v veljavi sklep o tem, da se mora napadalec umakniti za stare meje in da bo upravo nad Gazo prejela spet egipčanska vlada.

Egipt se bo v kratkem vrnil v Gazo. Toda s tem celoten problem še ni rešen. V kratkem bodo odprli tudi plobo po Sueskem prekopu. Prekop je s sklepom egipčanske vlade podprt, medtem ko zahodne države z Anglijo in Francijo na čelu terjajo posebno mednarodno upravo.

Prijateljski obiski

Te dni se mudi v Veliki Britaniji jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik Ljudske skupščine FLRJ Moša Pišade. Kot kažejo dosedanje stiki, je namen jugoslovanskih parlamentarcev utrditi dosedanje prijateljsko sodelovanje v skladu z načeli mirolnega sožitja.

Predsednik Pišade je v govoru pred društvom tujega tiska opozoril na ta načela posebno še zato, ker nekateri zahodni krogi

enačijo mirolnu sožitje s sovjetsko politiko ali celo s komunističnim. Načela mirolnega sožitja so nasprotna politiki blokov in prav tega nočejo — ali ne morejo — razumeti ti krogi.

Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović se je pred dnevi mudil v Belgiji, kjer se je z belgijskimi državniki menil o vseh perečih mednarodnih vprašanjih. Tudi poročilo o ten razgovorih razodeva, da so načela mirolnega sožitja nujna v vsakodnevni mednarodni politiki. Belgija sledi med one države, ki so sicer vezane za zahodne blokove organizacije, vendar ima v določenih vprašanjih tudi svoje specifično mnenje. Zato so razgovori v Bruslju še posebno pomembni.

Ob istem času se je mudila v Belgiji delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije pod vodstvom predsednika Sabora LR Hrvatske Bakarića ter s predstavniki belgijske socialistične stranke obravnavala vprašanja, ki zadevajo sodelovanje med socialističnimi silami s posebnim ozirom na najnovejši razvoj dogodkov po svetu.

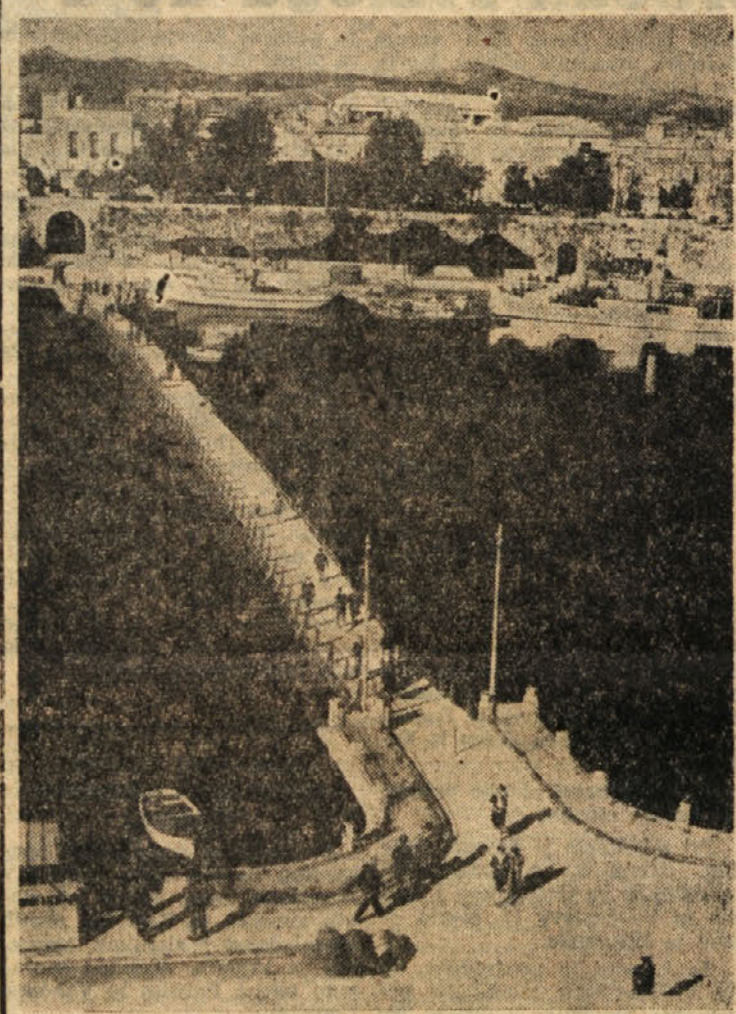
(Nadaljevanje s 2. strani)

ume izkoristiti notranjo neenotnost, predvsem pa ogromne razdalje, ki ločijo posamezne otoke indonezijske republike med seboj.

Predsednik Sukarno je pred nedavnim skušal združiti vse politične sile v nekakšen nacionalni svet, v katerem bi sodelovale vse stranke, torej tudi komunisti. Ta svet bi izdelal enoten program. Vanj bi se vključile tudi kmečke in druge nepolitične organizacije. Svet bi nadziral delovanje vlade.

Toda s svojim načrtom »združevanja vseh patriotskih sil« ni uspel. Pravijo, da je ta načrt tudi spodbudil nekatere, predvsem muslimanske kroge, k uporabi. Zato bo moral sedaj, ko bo kot vrhovni poveljnik skušal ohraniti mir v deželi, upoštevati tudi želje te vrste, četudi prihajajo od onih, ki kaj malo mislijo na resnični napredek sicer zaostale dežele.

Ta naloga pa nikakor ne bo lahka.

Zadar — most za pešce s pristaniščem

Veliki tekstilni sejem v Kölnu

V okviru mednarodnega sejma v Kölnu bo od 17. do 19. 3. tudi sejem tekstila in obleke, na katerem bo sodelovalo več kot 400 trgovskih in modnih hiš. Prvič bo letos sodelovalo tudi českoslovaško podjetje »Centoteks« iz Prage. Od tujih držav bodo na sejmu razstavljale Holandija, Francija, Irski, Italija, Avstrija, Švedska, Španija, Ja-

ponska in Hongkong. Na sejmu bodo razstavili večinoma ženske obleke, moško in žensko perilo.

* **NAD SANGHAJEM** so metali nedavno Čangkajskovi letalci letake, v katerih poziva formoski diktator pilote naj desertirajo s svojimi letali na Formozo.

E. F. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

KRIMINALNA ZGODBA

Martina se je nankrat lotil občutek, kakor da se vleka neka senca nanjo, ki ji skoraj ne da dihati.

»Prosim, če vam bo odleglo, kar povejte!« je odgovorila bošni in gospe Petersen, ki je sklonila glavo.

»Strah me je — gospodična Martina!« je izdala iz sebe bošni. »Grožno, nepopisno strah...«

Martina se je nasmehnila kakor pripovedovanju otroka, ki se boji teme. »Strah? Česa se pa vendar bojite? Saj ste tu tako na varnem kakor v Abrahamovem naročju.«

»Čudne stvari se gode tu, zelo čudne, tako da ne morem več molčati,« je rekla stara gospa.

Stisnila je ustnice in stisnila v vrata, ki so se tiho odprla. Sestra Agna je stala na pragu kakor angel z ognjenim mečem.

»Kako da ste vi tukaj, gospodična Martina?« je ostro vprašala. Se preden je mogla ta odgovoriti, se je sestra Agna že obrnila proti gospe Petersen, ki je bila v obraz bela kakor njena zglavna blazina. »Vi vendar veste, da morate počivati in se izogibati vsakemu najmanjšemu razburjenju,« je sestra Agna rekla bošni očitalno. »Potem bomo imeli spet sitnosti z vami,« je dopolnila.

»Prosim, pridite spet jutri,« je zasepetala stara gospa gospodični Martini komaj slišno, »toda ne tako pozno.« S svojimi prozornimi rokami je krčevito stiskala rob odeje.

Martina ji je priklimala in odšla brez besed iz sobe. Zdelo se ji je, kakor da vidi na obrazu sestre Agne nekak porogljiv nasmeh. Nekaj hladnega jo je spreletelo po hrbtu.

Sestra Agna, ki je vodila v sanatoriju tudi knjige in spiske bolnikov, je sedela v pisarni za svojo pisalno mizo in risala neke črčke po plovniku, ki je ležal pred njo.

»No?« je vprašal profesor Lorrnsen, ki se je zibal na robu svoje pisalne mize in sarkastično gledal sestro Agno. »Ste li

nervozni, sestra Agna, ali morda preutrujeni od dela? Kolikokrat sem vam že svetoval, da prepustite del svojih pisarniških poslov sestri Hildi, kadar imate preveč dela!« ji je rekel očitalno.

»Kakšna se vam je zdela gospa Petersen danes zjutraj, gospod profesor?« je vprašala sestra Agna in se izognila njegovi pripombi. Odložila je polnično pero na mizo in se naslonila s hrbtom na stol. »Zdi se mi, da gre z zdravjem bolnice zadnje dni naglo navzdol.«

»Hm — saj vam je vendar znano, kako je s temi srčnimi boleznimi; če se paži in primerno zdržiš, lahko postane zelo star, toda zdj se mi, da jo je novica o bližnjem povratku njene nega nečaka le preveč vznemirila. Dajate ji še nadalje predpisana zdravila in pazite, da bo imela mir. Glejte, da ne doživimo z njo kakšnega presenečenja!« je naročil profesor sestra Agni. Nato je elastično skočil iz mize in hotel oditi iz sobe. Takrat pa je zazvonil telefon. To se je zgodilo tako nepričakovano, da sta oba nehote trešila skupaj.

»Sam bom govoril!« je pripomnil profesor in odšel k aparatu, toda sestra je že držala slušalko v roki. Oglasila se je pri telefonu in nekaj zapisala na papir, ki je bil pred njo na mizi.

»Hvala!« je rekla potem na kratko in položila slušalko na telefon.

»Kdo je telefoniral?« je vprašal profesor napeto.

Sestra pa je takrat nekoliko zmagoslavno pogledala okrog sebe. »No, sedaj je ta Afrikanec le srečno prispel! Pravkar je prišla brzovjavka, v kateri napoveduje svoj prihod. Jutri bo že tu!« je odgovorila profesorju in s svojim vedenjem ustvarjala videz, kakor da ji ta nov obisk ni kaj všeč.

Profesor Lorrnsen je za trenutek stisnil trepalnice.

»Prav, prav!« je odgovoril. »Prosim, pripravite zanj sobo in sporočite novice gospe Petersen. Seveda napravite to z vso previdnostjo, da se ne bo preveč ustrašila.«

Sestra Agna je priklimala in vstala iz mize. Za trenutek je obstala pred profesorjem. Zdelo se mu je, kakor da ji leži nekaj na srcu in da bi mu rada to zaupala. Toda takoj nato je odšla visoko vzravnana iz sobe. Vrata je tiho zaprla za seboj, kakor da zapuša v sobi bolnika.

Profesor je hodil z dolgimi koraki od okna proti vratom in spet nazaj. Izgledalo je, kakor da je s svojimi mislimi daleč proč, ustnice pa so se mu premikale, kakor da nečisto govori sam s seboj. S prsti je segel v svoje še precej goste lase, ki so

Pred dnevi je imel predsednik ljudskega odbora mesta Zagreb tov. Holjevec predavanje »Komunalni problemi in razvoj Zagreba«. Predavatelj je pregledno orisal razvoj mesta v zadnjih letih in v kratkih potezah prikazal najvažnejše probleme Zagreba.

Najzanimivejše v razvoju mesta Zagreba je vsekakor nagel vzpon industrije po vojni, tako na primer strojne, kovinske, kemične in druge industrije, ter je tako Zagreb, lahko rečemo, postal industrijsko središče v državi. Vzporedno z razvojem industrije se opaja v mestu tudi nagel porast prebivalstva. Tako je imel Zagreb leta 1953 355.000 prebivalcev, leta 1954 377.000, leta 1955 že 392.000, leta 1956 pa 409.000 prebivalcev na ožjem mestnem področju. Z zunanjimi občinami pa šteje Zagreb danes že 569.000 prebivalcev, tako da lahko rečemo, da je postal že pravo vele mesto.

Stanovanjski standard mesta Zagreba je še daleč izpod povprečja v Evropi in iz leta v leto se vedno pada. Tako je leta 1948 odpadlo na prebivalca Zagreba 12,2 kvadratna metra stanovanjske površine, danes pa samo 10,4 kvadr. metrov. Prva naloga mestne uprave je, pravi predavatelj, zaustaviti nadaljnje padanje stanovanjskega standarda. Se le ko bo uspelo rešiti to nalogo, bo mogoče začeti z dvigom stanovanjskega standarda v mestu z izgradnjo novih stanovanjskih hiš.

Takoj za tem perečim vprašanjem sledi problem šolskih prostorov, ki pa ga bo mesto, kakor izgleda, v teku bližnjih treh let rešilo. Tudi promet že polmilijonskega mesta ni zadovoljiv. Tako je naročeno deset

novih tramvajev in 40 avtobusov za izboljšanje prometa v mestu.

Tovariš Holjevec je v svojem predavanju govoril o modernizaciji Zagreba, o novih conah za stanovanjske izgradnje na južnem delu mesta v bližini novih veleposredniških prostorov, kjer so rešeni že trije največji problemi: kanalizacija, vodovod in ceste. Kakor je večina vseh lepih mest po svetu ob večjih rekah, tako se tudi Zagreb ne bo več umikal reki Savi, ampak bo Sava v prihodnosti tekla skozi Zagreb.

Se nekaj zanimivih novic iz Zagreba: fotoklub »Zagreb« organizira XII. mednarodno razstavo umetniške fotografije, ki bo meseca maja najbrž v Umetniškem paviljonu. Na razstavi bodo sodelovali fotoamaterji z vseh petih kontinentov. — V prostorih kluba Ljudske tehnike je pričel pred kratkim obratovati klubski laboratorij, kjer je mogoče razviti vse amaterske filme. Važno je, da je ta laboratorij edini te vrste v državi.

Sodelovanje slepih v radioklubu. — Pred nekaj dnevi je Dom slepih v Zagrebu predložil upravi radiokluba »Zagreb«, da bi poskusil z delom rehabilitacije slepih. Uprava kluba je sprejela ta koristni predlog.

Te dni je v salonu »ULUH« odprta razstava švicarskih plakatov, a v salonu »LIKUM« zvezna razstava fotoreporterjev Jugoslavije. Švicarski lepaki so velike grafične in idejne vred-

nosti in zavzemajo eno od prvih mest v svetu.

Program zagrebske televizijske postaje so pred dnevi prvič prenesli čez novi televizijski eksperimentalni oddajnik na Krvavcu, ki je najvišji v državi. Tako bodo lastniki televizijskih aparatov v Ljubljani in okolici lahko gledali sporede zagrebske televizijske postaje.

Na kratko em va u

• Novo kinematografsko »verzijo« »Doktorja Fausta« bodo v kratkem uresničili v Nemčiji. Glavno vlogo bo kot Margarita igrala Maria Schell, doktorja Fausta pa bo upodobil nemški igralec O. W. Fischer, ki se je pred kratkim vrnil iz Amerike.

• Lansko leto so Francozi pokadili za 417 milijard francov tobaka. Ministrstvo za gospodarstvo je ugotovilo, da se je potrošnja tobaka v primeri z letom 1955 povečala za 13,5 odstotka.

• V naši domovini je proglašeno za narodne heroje vsega skupaj 1304 borec. Od teh jih je danes živih še 414, vsi ostali pa so umrli v času vojne ali pa v zadnjih letih.

• Po poslednjih statističnih podatkih, zbranih leta 1954, je na svetu okoli 2652 milijonov ljudi.

• Največ ljudi odpade na Azijo, in sicer 1451 milijonov, najmanj pa na Avstralijo, Novo Zelandijo, Polinezijo itd., kjer jih je le 300 tisoč.

• Iz Italije poročajo, da je velika avtomobilska tovarna »Fiat«, ki zajema skoro vso italijansko avtomobilsko proizvodnjo, s prvim marcem povečala osnovne cene svojih vozil, kar opravičuje s podražitvijo materiala. Tako se bo cena malega družinskega avtomobila »Fiat-600« povečala za 50 tisoč lir — na 640 tisoč.

• V zadnjem trenutku je dal Charlie Chaplin svojemu filmu »Kralj iz New Yorka« še plesni prizor z »Rock and rollom«. Glasbo je napisal sam, glavni igralci tega filma pa pravijo, da je melodija mnogo lepša kot tista v »Odrskih lučih«.

• Neka ameriška tovarna ur je dala v prodajo prve elektronske ročne ure, ki se po videzu in velikosti ne razlikujejo od navadnih. Ure so zelo precizne. Njihov mehanizem poganja baterija z močjo 1,5 volta, ki ni večja od gumba za srajco.

Ta najnovejša ura pa ima mimo vrste dobrih strani tudi neko slabo: baterija se mora od časa do časa menjati, kar pomeni nov izdelek, ki ni ravno majhen. — V Ameriki dva dolarja.

• Prva podmornica na atomski pogon »Nautilus« ima za seboj okoli 50.000 milj ploče. V kratkem bo prekril območja zaloga kuriva.

Kaj ie poljub?

STARI FILOZOF: Poljub je zveza med čistim idealnim in čisto materialnim. Nadalje je poljub združitev idealne blaženosti z zavestjo materialnega užitka. Poljub je tih izraz srca, ki govori samo s svojim dihom. Poljub je nekaj takega, kar se porazgubi v lastnem jazu in se zopet pojavi v drugi osebi.

MEDICINEC: Poljub je kompresija (stisnjenje) labialnih (ustničnih) mišic in dvojni spoj obeh ustničnih robov. Povzroča vročino, vendar ne bolestne spremembe živčnega sistema. Simptomatični (značilni) pojavi pri poljubi so: povečano utripanje žile, močno zardela lica, intenzivni ogenj v očeh. Pri zaljubljenih se pojavlja epidemično (nalezljivo), pri poročenih pa le sporadično (redko kdaj). Poljub spada v vrsto magnetičnih naravnih sil. Nadalje je to zavestna atrakcija lastnih ust na drugih in čeprav je to nekako kronično zlo, vendar ni nezdružljivo.

JURIST: Poljub spada med človeške pravice, v katere so vključene tudi pravice pridobivanja in lastniške pravice. Oni, ki se ljubijo, ga štejejo med servitute (služnosti, pravica na tuji lastnini), spada pa pravzaprav med darila. V ostalem je poljub proces, kjer se zahteva ustreznost postopka, javnost pa je pri tem večidel izključena.

Zahoj iz lesa, težak 982 kilogramov, je bil v hipu zmečkan, šele ko so nanj spustili pritisk 2 milijonov kilogramov. Praktično preizkušanje materiala je v veliko pomoč gradbeništvu.

Črnaček iz Južne Afrike

se črno svetili, in si jih pogladil. Samo nekaj trenutkov je še potreboval, da se je otrlel svoje zamišljenosti.

Takrat pa je zvonec na telefonu pozvonil vnovič. Profesor je dve, tri sekunde še počakal in poslušal, če se morda sestra Agna ne vrača, potem pa je vzdignil slušalko.

»Tukaj sanatorij profesorja Lorrnsena. — Da, sam sem pri aparatu. Ah, ti si, Dorrit! — Ne, trenutno ne utegnem. Prosim, povej na kratko! — Danes? Ne, to sploh ni mogoče! Boš že kaj našla, da si preženeš dolgočas. — Da, imam bolnika, ki mi dela velike skrbi. Saj razumeš, kajne?«

V profesorjevem mirnem, enakomernem glasu je bilo opaziti rahlo nevoljo. Lorrnsen je še poslušal nekaj časa, potem pa končal: »Počakaj, da te pokličem, Dorrit! Jutri ali pojutrišnjem se potem lahko zmeniva. — Da, zelo se veselim. Na svidenje, ljubica!«

Lorrnsenova ozka, mišičasta roka, tipična roka kirurga s kratko pristrizženimi, a vendar negovanimi nohti, je položila slušalko na vilice telefona. Spet je segel s svojo značilno kretljivo z roko v lase in si jih pogladil, preden je prebral listič, ki ga je pustila sestra Agna na mizi.

•

Martina Martin je dolgo razmišljala o gospe Petersen in njenih skrivnostnih besedah. Ali je imela res vzrok biti tako splašena, ali je bila morda to le posledica njene bolezni? Znano je, da so na srcu bolni ljudje silno vznemirljivi in da iz muhe včasih napravijo slona. Toda čim bolj je Martina razmišljala o kratkem razgovoru z bolnico, in kako naglo je utihnila, ko je sestra Agna stopila v sobo, tem bolj je bila prepričana, da ji hoče stara dama povedati nekaj zelo važnega. Najmanj nekaj, kar bo pomembno tudi za njo samo.

Martina se je smehljala predse. Kaj naj se vendar v sanatoriju zgodi, česar bi se morala bati? Vsekakor je Martina bolnici obljubila, da jo bo danes spet obiskala. Najprej je hotela prositi sestro Agno za dovoljenje. Ko pa ji je po njenih večerajšnjih, prav malo prilaznih besedah postalo jasno, da ne more računati na njeno dovoljenje, se je kar na kratko odločila in kmalu po zahtku odšla v prvo nadstropje. Rahlo je potrkala na vrata gospe Petersen. Ni mogla »šlati«, če ji je bolnica kaj odgovorila na trkanje, toda ko je takoj nato pritisknila na kljuko in odprla vrata, je opazila na vzradočenem obrazu bolnice, da ji je dobrodošla.